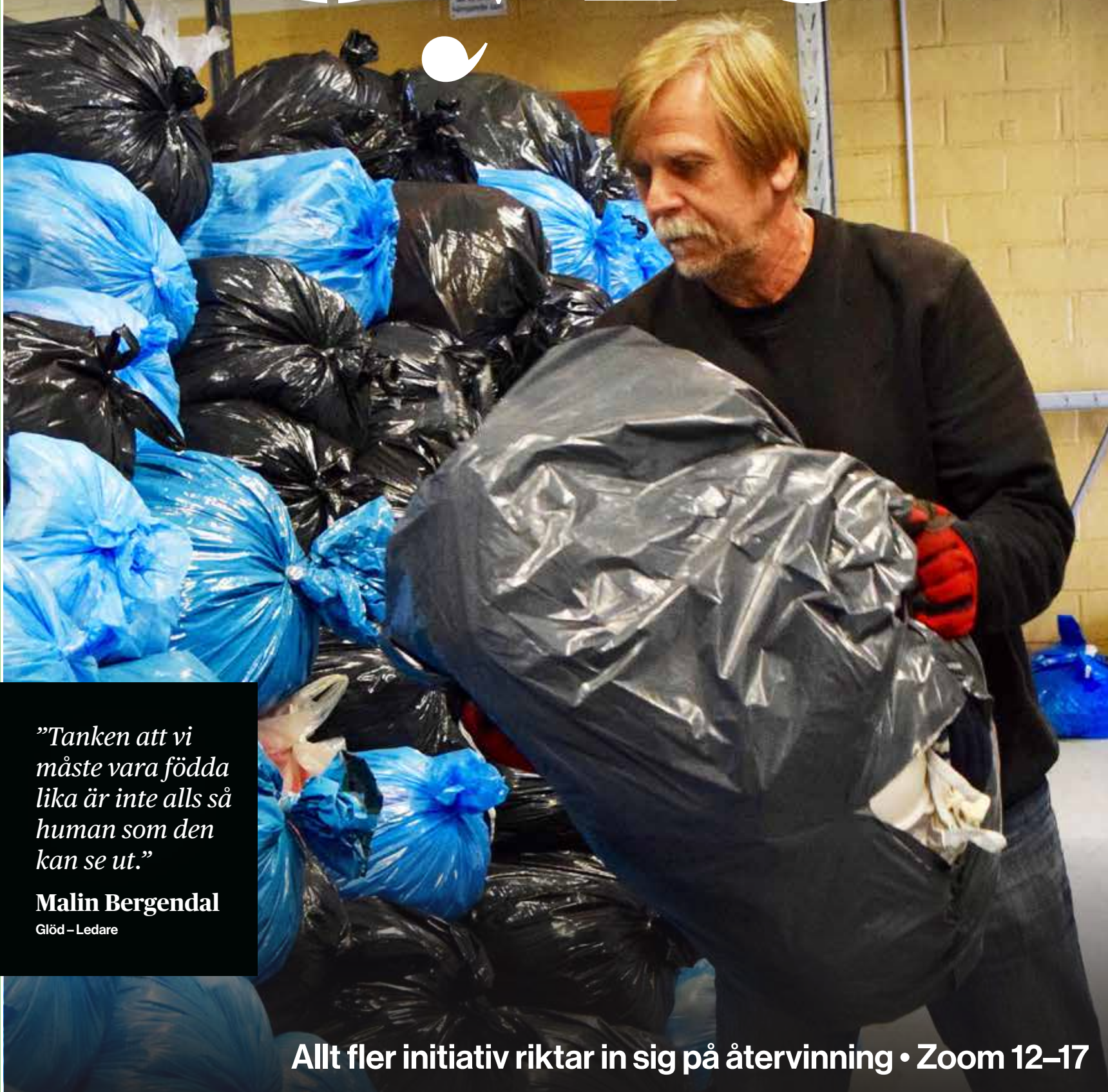

Fredag 5 augusti 2016 - nr 45
Lösnummer 30 kr

För dig som vill förändra världen #83
tidningensyre.se

Syrc

*”Tanken att vi
måste vara födda
lika är inte alls så
human som den
kan se ut.”*

Malin Bergendal

Glöd – Ledare

Allt fler initiativ riktar in sig på återvinning • Zoom 12–17

Gamla kläder som resurs

GLÖD Under ytan: Vladan Lausevic om nationalism • Maria Wetterstrand: Olja, pengar och makt

RADAR Byggherrar bromsar byggande • USA upprustar kärnvapenarsenalen • Rios miljöproblem

ENERGI Salo - en förening för anställningslösa • Pernilla August och hennes nya film • Korsord

Facebook-gruppen "Vi studerar svenska", där många tusen nybörjare diskuterar och får tips.

Uppkoppling som lägger av just när man behöver den.

Sprid inte desinformation om adhd och autism

Av och till blir det populärt att skicka runt länkar till artiklar, ofta i obskyra nättidningar av typen Vaken.se, som ifrågasätter diagnoser som adhd och autism. Enligt dessa artiklar beror autism på vaccin och adhd på socker, skräpmat, stressade föräldrar och röriga eller tråkiga skolor. Om det inte bara rör sig om vanliga busungar eller upproriska barn.

Det är inte så konstigt att neuropsykiatriska diagnoser är kontroversiella. I ett samhälle som far ovarsamt fram med människor, med rörigt organiserade skolor och många människor som inte hinner med sina liv, är det naturligt att titta på yttre förutsättningar när barn far illa i skolan eller människor i alla åldrar i samhället i stort.

Men sedan är vi olika också. Vi har olika aktivitetsnivå, olika förmåga att styra uppmärksamheten och skärma av ovidkommande intryck och infall, och så vidare. Variationerna kan vara både positiva och negativa. I en skolklass där de flesta tycker att det är lite stökigt men någorlunda okej finns det antagligen några som det inte funkar alls för. Kanske någon som inte alls kan gå dit. Lösningarna kan se olika ut - en mindre grupp, en pedagogik som passar bättre, en assistent, till exempel. Diagnosens roll är dels att ge eleven själv insikt i sina starka och svaga sidor, dels att ge en vink om vad som kan vara till hjälp.

Ibland är medicin en sådan sak som är till hjälp, oftast centralstimulerande som metylfenidat (som finns i Ritalin) eller någon form av amfetamin. Ofta hör man från diagnoskritiker att läkemedelsindustrin i själva verket har hittat på adhd för att få sälja mediciner, med samma frejdiga samvetslöshet som de sägs sälja vaccin som gör barn autistiska år ut och år in. Läkemedelsindustrin är knappast mer ideell än andra kommersiella företag,

Foto: Anders Wiklund/TT

Neuropsykiatriska diagnoser är egentligen inte specifikt en skolfråga, men det är ofta i skolan behovet först dyker upp.

men adhd är uppenbarligen inget påhitt. Och undersökningen som påstods visa att vaccin gav autism var en bluff.

Den som säger att en elev inte skulle behöva någon diagnos, någon assistent eller någon medicin om skolan bara vore annorlunda har kanske inte alltid fel. Men det är inte heller till hjälp, inte mer än att många närsynta skulle klara sig utan glasögon om alla bokstäver vore större. Och att till varje pris vilja hitta andra förklaringar än den enklaste, att variationer i hjärnans funktioner sitter i hjärnan, leder till ett vilt spekulerande.

Till exempel när en debattör i tidningen Arbetet beskriver svårigheter som barn utsätts för: föräldrar som grälar, skiljer sig, misshandlar och trycker ner barnen. "Självklart får barnen en oro i kroppen", skriver

hen och drar slutsatsen att det är vad adhd är. Uppenbarligen utan att bry sig om att hen misstänkliggör massor av föräldrar utan att ha en aning.

Att sprida sådan desinformation skadar de berörda. För adhd beror inte på skilsmässor eller misshandel. Dessutom är tanken att vi måste vara födda lika inte alls så human som den kan se ut. Den utgår från att lika värda betyder likadana och att den som är annorlunda inte hör ihop med andra. Det är det vi behöver bekämpa, på alla plan i samhället. Det ska finnas plats för oss alla, lika och olika, med och utan diagnoser, i skolan, arbetslivet, livet.

Malin Bergendal
malin.bergendal@tidningensyre.se

Omslagsfoto: Izabella Rosengren

Sara Granér

**HUR HANTERAR MAN ETT POLITISKT NEDERLAG ???
En inspirerande guide!!!**

Det har funnits mycket missriktat och djupt störrigt politiskt engagemang i Europa genom historien. Ett nutida exempel är "kampen mot homoäktenskap" som titt som tått blossar upp och får folk att uppleva meningsfullhet och gemenskap.

**omkring 340.000 demonstranter
deltog i dagens protester i Paris
mot lagförslaget om homoäktenskap.**

Men huska jag sluta snacka skit om homofobrirelsen och istället ge den lite tips på hur man kan hantera att bli besviken på den politiska utvecklingen i samhället utan att enbart höra runt på gatorna och tro att man är nåt.

TIPS 1. Gör som vänstern gjort med t.ex idén om att kräva ett annat ekonomiskt system. Skratta och himla lite med ögonen om någon naiv mupp skulle på för sig att ta upp det där omöjliga gamla förslaget. Så här kan ni säga t.ex:

Homofobi är
En kul tanke
men det skulle
aldrig fungera
i praktiken!

TIPS 2. Tappa helt fokus i ert engagemang. Börja snacka skit om andra homofober på twitter. Det är ändå ingen som lyssnar på er. Vägra samarbeta med andra homofoba grupper i när endast homofobfråga och bojkotta varandras arrangemang.

TIPS 3. Lägga er under en filt och kän er som ett ensamt litet frö i universum. Vänd frustrationen över att alla skiter i era politiska idéer inåt. Känn ett starkt vernad genomborra själen och bli handlingsförlamad inför er maktlöshet på jorden. Ge upp ert politiska projekt, flytta ut i skogen och odla er egen homofobmat.

VAR SÅ GODA FÖR TIPSEN!!!

Ett kosmopolitiskt samhälle istället för nationalism

Nationalistisk retorik leder till ett auktoritärt och exkluderande samhälle, skriver Vladan Lausevic på veckans Under ytan. Han förespråkar ett samhälle där den individuella nationaliteten är en privatsak, ungefär som religion är i vårt samhälle i dag.

Vladan Lausevic är aktiv inom Liberalerna i Täby kommun samt ordförande för Alliansen Liberaler och demokrater för Europa – individuella medlemmar i Stockholm och liberal debattör på Frihetssmedjan.

Foto: Privat

Det började med rapporter om våld på asyl- och flyktingboenden under årets första hälft. Sedan var det dags för partiledardebatten den 29 maj. Jimmie Åkesson talade om att de nyanlända hade främmande värderingar. Samtidigt var Ebba Busch Thor ute med en artikel om att Sverige befann sig i en värderingskris. Plötsligt förändrades bilden av de individer som hade kommit till Sverige för att få sin rätt enligt FNs deklaration om de mänskliga rättigheterna.

Därefter var det dags för Almedalen. Jan Björklund inledde med fokus på EU-politik och brexit var ett av de mest omtalade ämnena. Snabbt hamnade fokuset dock på det "svenska". Värderingar, kultur, identitet. Ebba Busch Thor, Stefan Löfven, Jimmie Åkesson och Anna Kinberg Batra avlöste varandra, närmast tävlade i budskap om "svenskhets". Trots att Almedalen ska handla om det som nationalismen i princip går emot. En mångfald av idéer, värderingar och argument som ställs mot varandra.

Nationalistisk retorik

Retoriken i Almedalen visar att partiledarna inte hade en gemensam bild. En styrka hos det demokratiska samhället är att inget politiskt parti kan äga monopol på dess identitet. Nationstanken har sedan franska revolutionens idéarv alltid formats av olika aktörer. Någon sann, äkta eller autentisk nationell identitet har alltså aldrig existerat vare sig i Sverige, Frankrike eller i Ungern. Problemet är att om värderingar politiskt kan klassas som "svenska" kan de även klassas som "osvenska".

Ekonomer Milton Fridman menade att privata intressen kunde presenteras som mer viktiga utifrån begreppet "nationellt intresse". För exempelvis Stefan Löfven var retoriken om svenska värderingar även ett sätt att argumentera för den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitiken. Risken är att den politiska kommunikationen om hur Sverige ska utvecklas under 2020-talet kommer att präglas av myter, irrationalitet och andra abstrakta budskap om de tävlar i "svenskhets". Istället för att samhällsdebatten ska baseras på ideologisk konkurrens i konkret argumentation.

Det som hände i Almedalen är inte unikt.

Både inom EU och på andra håll i världen är trenden att värderingar ska nationaliseras. På det sättet har den nationalistiska retoriken blivit ett redskap för makthavare i Kina, Ryssland, Polen och nu även i Sverige. I Ryssland och Kina handlar det bland annat om att agera mot "västerländska värderingar" som demokrati och mänskliga rättigheter. I exempelvis Polen har den nya regimen tagit inspiration från regimen i Ungern och retoriken om den "illiberala demokratin" och därmed illiberala värderingar.

En kan fråga sig varför sådan retorik förekommer i en tid när världen är mer integrerad än någonsin. Svaret ligger bland annat i konsekvenserna av den ekonomiska och finansiella krisen som drabbade världen 2008. Vilken till en stor del resulterade i ökat motstånd och skepsis mot övernationella samhällsprocesser. Globala utmaningar som migrationskrisen och idéspridningen av värderingar är ett bevis på att nationella gränser inte är något filter. Trots att världen är en "global by" upplevs dock nationella gränser fortfarande av många som mentala där en kan söka skydd ifrån gränslösa problem.

Samhällsgemenskap

För Sveriges del handlar det alltså om oro för värderingar bland de nyanlända men även om andra aspekter som välfärdsstatens och samhällsgemenskapens framtid. Det utnyttjas av Sverigedemokraterna, som fortfarande är ett parti där främst den kulturella rasismen utgör en del av ideologin. Vilket i sin tur leder till att politiker i andra partier anpassar sin retorik, med stöd av oftast konservativa och nationalistiska debattörer som ställer krav på fler visioner om svensk nationalism.

Enligt nationalismens förespråkare finns det inget alternativ till nationalstaten. Varje människa anses ha behovet av nationell identitet per automatik. En svensk nationell identitet utifrån retoriken om "inkluderande nationalism" måste därför definieras om Sverige i fortsättningen ska kunna vara nationalstat och välfärdsstat. Även om samma debattörer ofta menar att kultur, värderingar och identiteter är "föränderliga". Medborgare ska därför, som till exempel Lars Trädgårdh menar, följa samhällskontraktet. Andra, som

Foto: Anders Wiklund/TT

Nu tävlas det i svenskhet, men det som en gång fick Sverige att bli ett välmående samhälle var att människor kunde vara mer än bara svenskar, skriver Vladan Lausevic.

Håkan Boström, vill ge en positiv bild av nationalism genom att hänvisa till 30- och 40-talets samhällsutveckling med Per Albin Hansson och folkhemsbygget i spetsen.

Multipla centrum

Det som många dock verkar glömma är att det som gjorde Sverige till ett välmående och inspirerande samhälle även byggde på att människor var mer än bara svenskar. Att vägen dit var ett resultat av hårda ideologiska strider mellan partier, folkrörelser och individer. I dagens värld där staternas institutionella makt och inflytande har minskat på grund av övernationella samhällsprocesser finns ingen Hansson, Churchill eller de Gaulle som kan fungera i rollen som "landsfader". "Nile city Sverige" eller "Folkhemssverige" finns inte längre, men det finns ett annat och ett bättre Sverige.

"På det sättet har den politiska nationalismen ett alternativ som både innebär gemenskap, medborgarsamhälle och uppdaterad syn på suveränitet. Istället för oändliga diskussioner om vad som är eller inte är 'svenska värderingar' ..."

Ett modernare samhälle kan inte byggas på retorik med ekon från 1930-talet, 1800-talets nationalromantik eller 1990-talets retorik från ex-Jugoslavien. Under de senaste två decennierna har samhället förändrats mycket. Människor är mer individualistiska, institutionell utveckling ingår i det europeiska flernivåstyret, samhället är mer mångfaldigt tack vare både invandring och utbyte av idéer. Samhället är fortsatt öppet och fritt och individer väljer att forma sina identiteter med multipla centrum. Av många upplevs därför partiledarnas retorik i Almedalen som pro-

blematisks. Dels för att nationalismen i dag för det mesta är bakåtsträvande och exkluderande. Dels för att sådan retorik kan leda till ett mindre öppet och pluralistiskt, mer auktoritärt och enfaldigt samhälle. Och dessutom för att det underminerar kunskapssamhället och värderingspluralismen, individualismen och valfriheten.

Individer eller grupper

Samtidigt finns det flera centrala problem som resultat av de senaste decenniernas utveckling, där nationalismen behöver konkurrera. Ett exempel är att mångkulturalismen har blivit utsatt för kritik från olika håll för att underminera samhällsgemenskapen och de liberaldemokratiska principerna. I grunden handlar det om huruvida ett mångkulturellt samhälle ska vara baserat på individen eller på grupper. Ett sätt att angripa problemet är att fortsätta betona individens betydelse genom öppen debatt där värderingar ställs mot varandra. Ett annat sätt är att våga tala mer om behovet av ett interkulturellt samhälle, baserat på öppet medborgarskap, där individens betydelse betonas ytterligare.

Det öppna medborgarskapet är ett kosmopolitiskt ideal i och med att det inkluderar fler människor med mänskliga rättigheter och medborgarskapspluralism som grund. Istället för att man, som i dag, betraktar det nationella medborgarskapet som det primära. Tanken med det öppna medborgarskapet är också att skapa fler transnationella utrymmen för medborgaridentitet, friheter och rättigheter.

I ett samhälle, baserat på en öppen medborgarstat istället för en nationalstat, skulle synen på den nationella identiteten vara en privatsak, ungefär som ens religiösa eller icke-religiösa livsåskådning. Religionsfriheten och sekularismen gör det möjligt för individen att välja religiös eller humanistisk identitet och skyddar staten från religiöst inflytande. De kan skapa gemenskap och bidra till en rationell lagstiftning, så att färre upplever sin

religiösa eller icke-religiösa identitet som hotad. Och så att fler kan uppleva att det går att leva i samexistens med andra.

En ny syn på staten

Övergången till ett sådant samhälle skulle även resultera i en ny syn på staten, dess funktion och suveränitet i en tid när de flesta stater är integrerade i unioner eller ingår i organisationer som benämns som internationella, regionala och mellanstatliga. Jag väljer att kalla en sådan process för de 3 i:na.

Identitet - individens identitet är individuell, inklusive den nationella identiteten. Samhället är öppet för fler och statens identitet är universell. Gemensamma aspekter för staten är till exempel rättsstatlighet, mänskliga rättigheter och demokrati.

Interkulturellt samhälle. Mer fokus på individen och mindre fokus på grupper för att motverka segregation och främja gemenskap. Kulturen (inlärda beteenden) kan ha flera centrum för individen. Aspekter som anses tillhöra den nationella kulturen såväl som andra kulturella aspekter är integrerade inom interkulturen. Staten har sin kultur baserad på exempelvis likabehandlingsprincipen, sekularism och det öppna samhället.

Institutionell verksamhet. Istället för att "nationella intressen" ska vara regionala och globala bör det fungera tvärtom. Ett beslut i Bryssel men även på global nivå är inte ett externt beslut utan internt. Stater bör vara mer effektiva på att hantera övernationella utmaningar genom resursstarka, transparenta och handlingskraftiga övernationella institutioner.

På det sättet har den politiska nationalismen ett alternativ som både innebär gemenskap, medborgarsamhälle och uppdaterad syn på suveränitet. Istället för oändliga diskussioner om vad som är eller inte är "svenska värderingar" eller svensk nationell identitet går det att skapa ett öppnare samhälle där öppenheten står över nationalismen istället för tvärtom.

Vladan Lausevic

Foto: Franklin Reyes/AP/TT

Kubanerna kan köpa en viss mängd mat till ett mycket lågt pris, och det är det som ordet "matransoner" syftar på i Syres reportage om Kuba. Vill de köpa mer mat gäller det vanliga priset, förklarar Jörgen Wide.

Vilseledande om Kuba

DEBATT I nr 37 finns en trevlig artikel om Kuba. Bäst var nog intervjuerna och bilderna. Men i den övriga texten har insmugit sig en del fel, några ganska vilseledande.

Att revolutionen segrade år 1959, inte år 1961 som det står i artikeln, det gör kanske inte mycket. Men påståendet att det skulle "dröja ända till 1997 innan kubaner fick tillåtelse att prata med utlänningar" är ju upp i tok. Jag har som turist varit på Kuba fyra gånger, den första 1982. Vid alla dessa resor har jag kunnat samtala fritt med kubaner och även besöka många kubanska hem.

Sovjets sammanbrott spelade stor roll för Kubas ekonomi. Men det var inte att "det ekonomiska stödet" försvann som betydde mest, det var att handelsutbytet med hela östblocket försvann. Kuba exporterade och importerade mycket från dessa länder, särskilt viktigt eftersom USAs blockad hindrade nästan all handel med resten av världen. Även länder som ville handla med Kuba hin-

drades (och hindras fortfarande) av USAs kontroll av alla länders bankförbindelser. En annan sak är att Sovjets handel med Kuba skedde på rimligare villkor än västvärldens vanliga utpressningshandel med u-länder.

Att skriva om "isoleringen" som orsak till Kubas hållbara utveckling ger en lite felaktig bild. Kuba har inte varit isolerat - mer än från USA och resten av västvärlden, en isolering som helt beror på USAs blockad. Det är en blockad som fortfarande finns kvar, de lättnader som Obama genomfört är mest marginella. Men Kubas kontakter med övriga världen har varit och är goda.

Det är inte lätt att jämföra löner mellan olika länder. Att det för Kuba blir extra skevt kan man förstå av uppgiften att medellönen är 200 kronor. Det skulle ju snabbt leda till svältdöd. Visst hjälps det upp av att sjukvård och all utbildning är gratis och att hyrorna är nära noll. Men en huvudförklaring är växelkurserna, det blir alltid galet när man jäm-

för i- och u-länder, och särskilt för Kuba där USAs penningflödesbojkott försvårar och snedvrider allt utbyte.

I artikeln nämns "matransoner", ett begrepp som behöver förklaras. Maten på Kuba är inte, och har inte varit, ransonerad. Däremot har alla kubaner kunnat köpa en bestämd mängd basmat till ett mycket kraftigt subventionerat pris. Den mat man därutöver behöver köper kubanerna - liksom vi turister - till vanliga osubventionerade priser.

Jag kan gissa hur artikelförfattarens misstag uppkommit. Det finns en del kubaner som söker kontakt med utlänningar, i syfte att utvinna olika fördelar. De berättar då gärna sådant de tror kan stödja utlänningens föreställningar, till exempel att "vanliga kubaner" har det förskräckligt. Även jag har råkat på det. Man får lära sig! Och Kuba är ett härligt land att besöka!

Jörgen Wide

Hör Vårdvrålet ljuda

DEBATT Hallå!

Hallå, hör ni oss?

Hör ni att vi ropat, ropat länge?

Varför svarar ni inte?

Varför ser ni oss inte?

Vi orkar inte, vi orkar inte längre ropa inför stängda öron.

Vi som ropat, vi har samlats.

Vi har samlats för att göra vår röst till en.

Med den rösten ska vi ropa, ropa tills ni tvingas agera, tills ni tvingas höra, höra på oss.

Vi, vi är patienterna, vi är vårdpersonalen, vi är de anhöriga.

Det räcker nu.

Det räcker med att fylla i meningslösa formulär, som inte ger något mer än stress.

Det räcker med att behöva vänta timme in och timme ut på att få en vårdplats.

Det räcker med att känna oro, bara för att vi ska få barn. Hur ska det bli? Får vi plats?

Vi är trötta på att vara ett huvud på en rad, en siffra i en dyster statistik.

Vi är trötta på att efter ett helt yrkesliv, belönas med en fattigpension.

Vi är trötta på att när livet faller samman, inte finns någon plats, tid för oss.

Vi är trötta på att ropa, larma, varna utan att någon ser.

Ser oss.

Vi, vi är patienterna, vi är vårdpersonalen, vi är de anhöriga.

Vi har samlats, vi har samlats i hundratal, tusental för att ni ska se, se oss.

Vi ska ställa oss på gator och torg, i stora skaror och vi ska ropa, så att ni inte längre kan säga: Vi visste inget. Vi såg inget. Vi hörde inget.

Den 4 september 2016 kommer det stora Vårdvrålet att ljuda.

Jag hoppas att du kommer, höjer din röst, tillsammans med oss.

Agneta Lenander
Charlotta Dickman
Päivi Vilkkavaara

initiativtagare till En annan vård är möjlig

Foto: Mats Andersson/TT

I april demonstrerade Härnösandsbor för en rättvis och jämlik vård. I september kommer fler röster att höras för en bättre sjukvård.

Delta i debatten!

Skriv vad du tycker och skicka till glod@tidningensy.se. Vi tar emot texter på max 3500 tecken (inklusive mellanslag) men håller du dig under 2500 tecken har du större chans att få in texten. Vi förbehåller oss

också rätten att korta texter som är längre. Skicka gärna med en porträttbild (ansiktsbild framifrån) och en presentation av dig själv. Normalt publicerar vi inte texter under pseudonym.

Panelen:

I en debatt dikt här bredvid kallar Agneta Lenander, Charlotta Dickman och Päivi Vilkkavaara till protester mot neddragningar i vården. Vad tycker du behövs för att sjukvården ska bli bättre?

Felix Larsvik, 19 år,
studerande, Stockholm

Vad som behövs är ökad insyn

vad som behövs är ökad lön

vad som behövs är mindre administration

och mindre av långa arbetsdagar

Det behövs även ökad hänsyn

För de som kämpar

Dag ut och dag in

Foto: Privat

Annette Chaplign, 40 år,
aktiv i RSMH, Asperger-rörelsen och Miljöpartiet, norra Småland

Sjukvårdsrådgivningen är en bra idé och fungerar! Det som jag tycker behövs annars är människor som tar personligt ansvar för patienter. Fasta husläkare som vet min historia. Kunniga psykiatriker. Psykologer som kan ringas vid behov och som inte behöver journalanteckna alla mina berättelser. Som patient är jag en människa och inte något nummer.

Foto: Privat

Rejn Karligen, 40 år,
kommunalråd för MP, Sandviken

Vi förväntar oss att våra skattepengar ska betala välfärden och att våra skattekonor ska räcka till allt mer, utan att tumma på någonting. Det finns bara en hållbar lösning på den ekvationen: höj skatten!

Foto: Privat

Här kunde ditt svar stått. Om du också vill vara med i vår panel, skicka ett mejl till glod@tidningensy.se. Skicka med en tydlig porträttbild där du tittar in i kameran.

Livsmedelsjätte fasar ut burägg

Det multinationella livsmedelsbolaget Sodexo meddelade förra veckan att de globalt ska arbeta för att helt få bort burägg i sin verksamhet senast till 2025.

- För ett företag som Sodexo, med verksamhet i 80 länder på mer än 32 000 platser, och som tillhandahåller ungefär en kvarts miljard ägg över hela världen varje år, så är det verkligen ett åtagande att ta hänsyn till djurens välfärd, säger Neil Barrett, chef på avdelningen för hållbar utveckling på Sodexo, i ett pressmeddelande.

Han nämner utmaningar som komplexa logistikkedjor och skillnader i jordbrukspraxis i olika länder.

I några länder har redan Sodexo, helt eller delvis, slutat med burägg.

Djurens rätt i Sverige välkomnar beslutet som de menar är ett tecken på att livsmedelsbranschen börjar ta frågan om djurettik på större allvar.

- Beslutet kommer att påverka miljontals hönor som i dag hålls i burar där hönorna inte ens kan sträcka ut vingarna, säger Camilla Björkbo, förbundsordförande för Djurens rätt, i ett pressmeddelande.

Sofia Härén

Cancerforskning med cannabis

Medicinsk cannabis ska testas för behandling av hudcancer vid University of Canberra i Australien. Det är ett två år långt forskningsprojekt i samarbete med det internationella företaget Cann Pharmaceuticals som har utvecklat den specifika stammen av cannabis som kommer att användas.

Forskningen kommer att leddas av Sudha Rao, professor i cell- och molekylärbiologi, som bland annat arbetar med att förhindra återfall i bröstcancer.

- Förhoppningen är att skapa en behandling som hjälper och förstärker immunsystemet som komplement till traditionell kemoterapi, inte bara för hudcancerpatienter utan andra cancerpatienter också, säger Andrew McCrea, chef på Cann Pharmaceuticals Australia, till tidningen The Canberra Times.

Sofia Härén

Foto: Claudio Bresciani/TT

Ju högre efterfrågan på bostäder desto högre pris kan byggherrarna få ut på sin produkt.

Byggherrar bromsar bostadsbyggande

I Sverige råder bostadsbrist. Kommunerna ger klartecken åt nya projekt – ändå tar det flera år innan nya hem står klara att flytta in i. En ny granskning gjord av Dagens Nyheter visar att byggherrar agerar bromsklossar för att upprätthålla höga priser.

5,5 år är snittet från det att en detaljplan vinner laga kraft och en bygglovsansökan har skickats in. I flera fall kan det ta tio år, vilket visar på en alldeles för utdragen process för den som vill springa jämsides med Boverkets önskan om 88 000 nya bostäder per år fram till år 2020. Under 2015 byggdes 34 600 bostäder.

DNs granskning har fått bostadsminister Peter Eriksson (MP) att reagera:

- Jag är inte förvånad över att det tar lång tid att bygga. Det har vi vetat om. Men jag är förvånad över att en så stor del av tiden handlar om att man från byggherrarnas sida väntar och delar upp det i etapper, säger han.

Eriksson önskar nu i stället se över kommunernas förmåga och möjlighet att ta större kontroll över processen med detaljplaner, bland annat genom kortare giltighetsperioder.

Kommuner har visserligen redan möjligheter till att korta giltighetstider för olika byggprojekt, men bostadsministern anser att saken bör utredas inför eventuella regeländringar för att i slutändan förkorta tidsspannet från ritningar till första spadtaget.

Men enligt Göran Cars, professor i stadsplanering vid KTH, handlar det inte bara om politik – utan i lika hög utsträckning om marknadsintressen:

- Företagen vill inte få ut för många bostäder på marknaden samtidigt. Ju större efterfrågan är, desto högre priser kan du få. Det är så marknaden fungerar och det gäller ju egentligen oavsett om det är bostäder eller glass, säger han till DN.

Klas Lundström

Minskade svenska skördar i år

Sveriges totala skördar 2016 väntas minska med åtta procent i jämförelse med de senaste fem årens snittnivåer. De bakomliggande orsakerna är bland annat torka och skadedjursangrepp.

Prognosen är fastställd av Lantmännen och gäller oljeväxter, spannmål och trindsäd. Uteblivit regn är den främste boven i dramat.

- När vi nu kan se hur grödorna utvecklats är det tydligt att de har påverkats av den torra våren i stora områden, säger Mikael Jeppsson, chef för Lantmännens spannmålsenhet, i ett skriftligt uttalande.

2016 års torka har främst slagit mot spannmålsodlare i den södra landsändan.

- Vi tror att det blir lägre skörd än normalt, för-

sta prognoserna från Skåne på höstrapsen har kommit och det ser ut att vara mycket låga skördar, säger Per Sandberg, ordförande för lantbruksföreningen SpmO.

Lönsamheten kan på sikt orsaka andra problem för svenskt jordbruk. Gårdsstöden från EU har dessutom blivit lägre i år än under tidigare år, vilket Per Sandberg lyfter fram som särskilt bekymmersamt för Skåne-regionen.

2015 innebar de största skördarna på 25 år, men fastän de kommande åren tros peka på lägre omsättning tros inte konsumenter drabbas lika hårt som odlarna. Osäkerheten och stora lokala variationer tros bli något som morgondagens odlare tvingas vänja sig vid.

Klas Lundström

USA upprustar hela kärnvapenarsenalen

På lördag är det 71 år sedan USA släppte den första atombomben över den japanska staden Hiroshima. Det avslutade andra världskriget men var starten på kapprustningen mellan USA och Sovjetunionen. Trots internationella nedrustningsavtal investeras det i dag lika mycket i modernisering av kärnvapnen som under kalla kriget.

Förra veckan gick amerikanska flygvapnet ut med en anbudsförfrågan till industrin om att bygga nya landbaserade kärnvapenmissiler och flygburna kryssningsmissiler, rapporterar NY Times.

Diskussionen har pågått i USA under flera år. Det som president Obama från början uttryckte var en modernisering - för att samtidigt kunna skrota gamla kärnvapen - har utvecklats till att handla om en total upprustning av hela kärnvapenarsenalen med medföljande fabriker, bombflygplan, missiler och ubåtar, något som har beräknats kosta upp emot 1 000 miljarder dollar under de närmaste 30 åren.

Upprustningsplanerna uppges ha brett stöd i kongressen även om en del senatorer, som exempelvis republikanen John McCain, ifrågasätter om de behöver vara så omfattande.

Daryl Kimball, chef på avrustningsorganisationen Arms controll association, säger till tidningen att projektet är finansiellt ohållbart.

- Flygvapnet behöver inte en kostsam ny och starkare kärnvapenbestyckad kryssningsmissil, särskilt inte om de nya bombflygplanen kan flyga så långt och offensivt som det sägs. Vi ser en återgång till en tid av nukleära överdrifter.

I USA har det länge funnits en gräsrotsrörelse mot upprustningen men i dag är allmänhetens intresse svalt.

Under juni-juli har dock invånarna i Seattle kunnat läsa på bussarna att "20 miles väster om Seattle finns den största samlingen av utplacerade kärnvapen i US" tillsammans med en karta som visar närheten till militärbasen Kitsap Bangor. Avsändare till annonsen är den lokala ideella organisationen Ground zero center.

Intill militärbasen ligger Strategic Weapons Facility Pacific (SWFPAC), där företaget Lockheed Martin underhåller och lagrar kärnvapenmissiler åt militären. Totalt finns det runt 1300 kärnvapenstridsspetsar på de båda anläggningarna.

Ground zero-medlemmen Rodney Brunelle säger i ett uttalande:

- Vi hoppas kunna skapa något intresse hos allmänheten, och kunna starta en offentlig diskussion om kärnvapnen i regionen. Under det här valåret borde farorna med kärnvapen vara ett samtalsämne.

Sofia Härén

Foto: Mira Leslie

En amerikansk fredsorganisation har under sommaren annonserat på bussar i Seattle för att väcka frågan om kärnvapen.

Plattform för svartas liv

På måndagen släppte det amerikanska nätverket The movement for black lives en programförklaring för att i grunden förändra och förbättra livsvillkoren för svarta i USA och globalt.

Den svarta medborgarrättsrörelsen i USA har fått förnyad styrka de senaste åren efter att flera obeväpnade svarta män har skjutits till döds av polis.

Efter demonstrationer som samlat tusentals över hela USA samlas nu rörelsen runt en gemensam plattform. Med plattformen kommer också en lista med krav. exempelvis att kriget mot svarta - vilket tar sig uttryck i kriminalisering, fängslande och dödande - måste upphöra. De tar också upp många praktiska åtgärder som behövs för att

förbättra de svartas situation i USA. I princip handlar det om att skapa ett mer inkluderande och demokratiskt samhälle, med investeringar i utbildning och hälsa, skattereformer, fackliga rättigheter och rätt till en ren miljö. Avgörande är också att svarta inkluderas i beslutsfattandet.

Ash-Lee Henderson berättar för tv-kanalen Democracy now! att arbetet med plattformen pågått i över ett år, i samtal med över 50 organisationer.

- Så vi ville sammanställa en vision, en visionär plattform, med omvälvande krav för att inte bara reformera problemet, utan förändra svarta människors möjligheter att leva, blomstra och försörja sig själva i våra lokala samhällen, säger hon.

Sofia Härén

Vattenfall flyttar från Jokkmokk

40 administrativa tjänster ska försvinna från Jokkmokk när statliga energibolaget Vattenfall planerar att flytta verksamheten Vattenfall accounting till ett låglöneland i början av nästa år, rapporterar tidningen Norrbottens affärer.

Jokkmokks kommunalråd Robert Bernhardsson (S) uppger vara mycket besviken över att viljan att spara pengar går före viljan att ta arbetsgivaransvar och behålla en väl fungerande verksamhet i landsorten, på den plats där allt startade.

- Det är ett enormt bakslag för kommunen om Vattenfall lägger ned sin verksamhet här. Det får stora följdverkningar. Naturligtvis direkt för de här 40 anställda men även stor påverkan på samhället. Man ska komma ihåg att flertalet av de anställda är kvinnor och vi behöver arbetsplatser som attraherar kvinnor, säger han till Norrbottenskuriren.

Förre landshövdingen P-O Eriksson är kritisk till att regeringen inte agerar och att näringsdepartementet bara hänvisar till Vattenfall i frågan.

- Herregud, det är bara att utfärda ägardirektiv, säger han.

Sofia Härén

Sydafrika hårt drabbat av torka

Nästan fem år av torka i stora delar av Sydafrika har lett till att många mindre städer befinner sig i kris. Livsmedel importeras för första gången på 20 år och torkan utgör ett hinder för regeringens planerade omfördelning av jord till landets svarta majoritet.

Priserna stiger på mat och många nya småbönder som tillhör landets svarta majoritet har drabbats hårt av torkan. I mindre städer i de norra delarna av landet rapporteras om företagsnedläggningar, en växande arbetslöshet och social instabilitet.

Rekordhöga temperaturer och torka under de senaste åren har lett till en ökning av antalet konkurser och har tvingat många småskaliga bönder från den mark de har tilldelats. Även bönder som har stora jordbruk har svårigheter med avbetalningar på lån.

Desmond Latham/IPS

Stora miljöproblem runt OS-staden Rio

I sin OS-ansökan lovade ledningen i Rio de Janeiro att bygga reningsverk och avlopssystem för att rensa den en gång så vackra och natursköna Guanabarakukten och dess laguner. Många anser sig lurade på alla miljöåtaganden som politikerna utlovat inför de olympiska spelen som invigs den 5 augusti.

I OS-ansökan var målsättningen att rena 80 procent av det orenade avloppsvattnet som når bukten. Brasiliens sportminister Leonardo Picciani meddelade vid en presskonferens den 7 juli att 55 procent av utsläppen nu renas.

- Jag tror bara på vad jag ser. Av 55 floder i vattenområdet har 49 förblivit livlösa avlopp, säger Mario Moscatelli, en känd biolog och aktivist i Rio de Janeiro, som är skeptisk till uppgifterna.

Sanitetsfrågor har länge varit lågt prioriterade av regeringen. Endast halva Brasiliens befolkning har tillgång till kranvatten och endast en liten del av vattnet i vattenledningssystemen renas.

- Miljön betalar ingen skatt och röstar inte och uppmärksammas därför inte av våra politiska ledare eller samhället som helhet, säger Mario Moscatelli.

OS-deltagare och besökare landar på Rio de Janeiros internationella flygplats Antonio Carlos Jobim i utkanten av de mest förorenade delarna av Guanabarakukten. I kanalerna där blandas obehandlat avloppsvatten med sopor från miljontals människor som lever på fastlandet.

Den olympiska parken i Rio de Janeiro har uppförts på västra sidan om staden längs Jacarepaguá-lagunens strand, men inte ens här har lagunen rensats upp.

Norr om den internationella flygplatsen ligger fiskebyn Tubiacanga och där är kon-

Sergio Souza dos Santos står på en pir som byggts av fiskare i byn Tubiacanga i Guanabarakukten. För flera decennier sedan fanns här en vacker strand men samhällen längs kusten har bidragit till föroreningar och igenslamning.

sekvenserna av miljökatastrofen i Guanabarakukten tydliga. Avfall, flodsediment och sopdumpning har lett till att djupet minskat i viken.

- I Tubiacanga samlas smutsigt vatten från flera kanaler och floder vid stigande tidvattnet. Sediment och sopor tornar upp sig framför vår by, säger den 66-årige fiskaren Sergio Souza dos Santos som bott i Tubiacanga i över 40 år.

Den vita sandstranden har förvandlats till ett träsk och en soptipp under de senaste decennierna. Oljeutsläpp i området har förvärrat situationen. Längs lagunens stränder finns många oljeraffinaderier och petrokemiska anläggningar.

Guanabarakukten mottar dagligen 90 ton sopor, förklarar Sergio Ricardo de Lima som är ekolog och som har grundat rörelsen Bahia Viva (Levande bukt).

Vid invigningen den 20 juli av en "eko-barriär" i floden Meriti, som är ett av de förorenade vattendragen, medgav delstatens miljöminister André Correa att målsättningen att rena 80 procent av det orenade avloppsvattnet som når Guanabarakukten inte var realistisk. En fullständig sanering skulle ta 25 till 30 år och kräva investeringar på motsvarande 6 miljarder dollar, uppgav han.

De flytande barriärerna är en nödåtgärd för att idrottare ska kunna tävla i vissa delar av viken under OS i Rio de Janeiro. Fartyg ska skyffla upp det flytande skräpet som ska skickas till återvinning. Sjutton "eko-barriärer" ska placeras ut, men det kommer vara helt otillräckligt, menar Sergio Ricardo de Lima.

- Dessutom borde de placeras ut där problemen med flytande skräp är som störst, som i Tubiacanga, säger han.

För att finna en verklig lösning på problemet måste man främja sopsortering i hushåll, butiker och industrier och återvinna så mycket avfall som möjligt, påpekar Sergio Ricardo de Lima.

- För närvarande återvinns endast en procent av soporna som produceras i Rio de Janeiros storstadsregion, som har en folkmängd på över 12 miljoner.

Drivor av sopor och smuts i den en gång natursköna Guanabarakukten nära Rio de Janeiros internationella flygplats.

Text och foto: Mario Osava/IPS

Burmas utrikesminister Aung San Suu Kyi sitter med medlemmar av United Wa State Army (UWSA) när de poserar för foto efter ett möte mellan regeringen och väpnade etniska grupper fredag 29 juli i den nya huvudstaden Naypyitaw. Ledare från UWSA och Mongla armé träffade Suu Kyi och general Min Aung Hlaing i ett försök att bygga förtroende mellan regeringen och grupperna i landets fredsprocess.

Foto: Aung Shine Oo/AP/TT

Det våras för

Varje år kastar vi åtta kilo textilier i soporna. Textilier som i många fall är fullt funktionsdugliga. För att råda bot på problemet skickar insamlingsföretaget Textil Recycling varje månad 32 ton textilier till en återvinningscentral i Polen. Parallellt arbetar EU-projektet Trash 2 Cash med att förvandla utdömda textilier till designerprodukter.

Text och foto: Izabella Rosengren

Skulle någon utse Sveriges mest oinspirerande platser skulle Arlövs industriby hamna högt upp på listan. Gata upp och gata ner bjuder på samma vy: identiska grå och kantiga modulbyggnader à la svensk småstad. Det är svårt att förstå hur något kan blomstra i denna miljö. Men det är just vad textilinsamlingsföretaget Textil Recycling har gjort, och på kort tid dessutom.

Företaget startade 2013 och sysslar med insamling av uttjän- ta textilier som därefter skickas till en sorteringscentral där de

antingen säljs till secondhandaffärer eller återvinns. Det som gör företaget unikt är dock den fastighetsnära insamlingen som sker med hjälp av att kärl placeras ut vid exempelvis bostads- rätter.

- Vi är de enda i Sverige som i bred utsträckning sysslar med denna typ av insamling och det har visat sig finnas ett enormt behov. Många, till exempel äldre människor eller dödsbon, kan inte ta sig till sopstationer och secondhandaffärer och grejer- na hamnar istället i förrådet eller soporna. Saker som kanske

skräpet

Alf Norman var tidigare långtidsarbetslös. Nu är han fast anställd som chaufför. Den här lasten kommer från Skurups kommun som har 21 käril utplacerade.

Insamlingskärl i storlek mindre. Dessa sätts vanligtvis ut i bostadsrättsföreningar och i soprum.

”Det är en väldigt stor kostnad för oss, men det är en kostnad vi vill ta. Vi vill att allting ska komma till användning.”

är fullt fungerande, men som istället eldas upp, säger företagets regionchef Maria Gaspar.

Säljer till Polen

På tre år har företaget gått från att verka i en kommun till att etablera sig i drygt 30 stycken. Totalt uppgår antalet samarbeten till cirka 70 aktörer, inklusive fastighetsbolag och butikskedjor som Din Sko och Skopunkten.

- Vi har ett samarbete med Nilson Group där vi hämtar deras reklamerade skor som annars skulle slängas mot garantin att de inte kommer att säljas i Sverige, säger Maria Gaspar.

Det märks att intresset för textilåtervinning är på uppgång och för att möta efterfrågan har företaget öppnat filialer i Norrköping, Växjö och Kristianstad. Sammanlagt rör det sig om drygt 700 insamlingskärl på olika ställen i Skåne, Småland och Östergötland.

Enligt logistikchef Fredrik Pers-

son får de så gott som dagligen samtal från intresserade människor som undrar var kläderna hamnar och varför de ska lägga sina grejer i just deras kärl.

- Många tycker att det är skönt att kläderna inte hamnar i Sverige eftersom de då inte riskerar att stöta på sin avlidna makas eller makes kläder när de är ute. Det är faktiskt många fler än vad jag trodde som tänker så, säger han.

Eftersom det inte finns någon sorteringsanläggning i Sverige säljs all textil som företaget samlar in till en insamlingscentral i Polen. Transporten sker med hemvändande lastbilar som redan lämnat en last i Sverige och som istället för att köra hem tomma fraktar textilier.

- Det är en väldigt stor kostnad för oss, men det är en kostnad vi vill ta. Vi vill att allting ska komma till användning, säger Maria Gaspar.

På sorteringsanläggningen granskas textilierna och delas in i antingen

secondhandplagg eller plagg som ska gå till återvinning och bli exempelvis madrassstoppning, isolering och dämpningsmaterial. På så vis gynnas ett hållbart kretslopp.

Vanligt med stölder

Företaget samlar i snitt in 32 ton skor och textilier per månad. Det är vanligt att kärlen vandaliseras och utsätts för inbrott, något som kostar både tid och pengar eftersom företaget genomför alla reparationer själv.

- Så länge pengarna från stölderna går till de som verkligen behöver det är det mindre smärtsamt, men det är värre när det handlar om organiserad brottslighet. Vi samarbetar aktivt med polisen för att få stopp på det, säger Maria Gaspar och går ut på framsidan av den anonyma gråa byggnaden för att visa upp insamlingskärlen.

Tjuvarna är påhittiga och använder bland annat sig av fiskespö för att komma åt innehållet.

"Det finns ett stort behov av fastighetsnära textilinsamling. Det ringer folk till oss flera gånger i veckan och ber oss att hämta deras grejer", säger regionchef Maria Gaspar.

- När vi öppnar kärlen har de ibland varit helt sönderrivna från kroken, säger Fredrik Persson.

Både han och Maria upprörs över tjuvarnas fräckhet. Samma dag som vi ses har Maria fått ett mail från en man som sett några män fiska kläder i deras kärl. Enligt mannen bekom det inte tjuvarna att han tittade på, tvärtom så frågade de om han ville ha några av kläderna.

Ett socialt företag

På lagret uppenbarar sig en vägg av prydligt staplade påsar med skor och kläder. Och då skickades ändå en last ner till Polen förra veckan. För att hålla på med dammiga textilier är det oklanderligt rent, något Fredrik Persson menar är de två chaufförernas förtjänst.

- De är båda snart 60 år gamla och kom från en lång period av arbetslöshet till att bli fast anställda hos oss. De är två goa gubbar med en oerhört

hög arbetsmoral och man vet att saker och ting blir gjorda på rätt sätt, säger han.

Vdn Cristel Palmqvist sveper in med den lurviga jättehunden Mats i släptåg. Hon förklarar att Textil Recycling är lika mycket ett socialt företag som ett miljöföretag och att hon gärna anställer personer som har haft svårt att komma ut på arbetsmarknaden eller varit långtidsarbetslösa.

- Man kan säga att vi återvinner människor. Alla som arbetar här har en erfarenhet av arbetslöshet, sin egen eller andras, och det finns en ödmjukhet i huset som är svår att hitta någon annanstans.

Företagets fokus är miljö och jobb och sysselsätter i dag nio personer. Överskottet återinvesteras i arbetstillfällen för människor som står utanför arbetsmarknaden. Även om Mats inte räknas som en anställd fyller han enligt de anställda en viktig funktion, framförallt som socialt träningsredskap.

- Vi hade en anställd som precis när han kom hit somnade hela tiden, nere på diverse läkemedel som läkare hade skrivit ut. Tack vare promenader med Mats fick vardagen en mening, han slutade med tabletterna och blev med tiden den mest sociala på jobbet, säger Fredrik Persson.

Bomull slukar vatten

Enligt Naturvårdsverket och Svenska Miljöinstitutet importerar och producerar Sverige 120 000 ton kläder och hemtextil varje år, vilket motsvarar drygt 12,5 kilo tyg per person. Samtidigt slänger vi ungefär åtta kilo textil i soporna - en stor del plagg som vi tröttnat på och som skulle kunna användas igen. Enligt SP Sveriges tekniska forskningsinstitut uppgick textilfiberkonsumtionen per capita år 2010 till 11,7 kilo, vilket är dubbelt så mycket som jämfört med 1970. Och konsumtionen fortsätter att öka - nu med Kina i spetsen.

”Vi har precis tagit fram de första regenererade fibrerna och de verkar lovande. Det är ganska likt viskos, men ändå inte eftersom det har en bättre miljöprofil.”

Med tanke på att produktionen av en vanlig bomulls-t-shirt kräver cirka 2700 liter vatten innebär den ökande bomullskonsumtionen att trycket på vattentillgången intensifieras, vilket har lett till ett orimligt högt tryck på miljön. Ett förödande exempel är Aralsjön (på gränsen mellan Kazakstan och Uzbekistan), vars tillflöde från floder har minskat kraftigt till följd av att flodvattnet använts till att konstbevattna bomullsfält.

Nya fiber av gamla

Förutom Textil Recycling finns det idag flera olika initiativ som försöker lösa problemet med det omfattande textilavfallet. Ett sådant är EU-projektet Trash-2-Cash som består av 18 samarbetspartners från tio europeiska länder och som koordineras av SP Sveriges tekniska forskningsinstitut. Idén är att forskare, designers och materialutvecklare ska samarbeta för att minska textilavfallet, hitta nya materiallösningar och utveckla metoder för att återvinna textil- och pappersmassafiber.

- Vi tittar på sånt som har ett lågt värde, till exempel använda textilier som är i så dåligt skick att de inte ens går att sälja. Med hjälp av kemisk återvinning löses fibrerna upp vilket gör att vi kan skapa nya textilfiber och kompositer, säger Emma Östmark, koordinatör för projektet vid SP.

Projektet har en budget på 75 miljoner kronor och pågår till och med 2019. Bland samarbetspartnerna finns bland annat Copenhagen Business School, världens största textilsorteringsföretag Soex och Sveriges textil- och modeföretag TEKNO. Eftersom det är ett designdrivet projekt samarbetar man även med University of the Arts i London och Aalto-universitetets högskola för konst, design och arkitektur i Finland.

- Det var ett krav från EU-kommisionen att projektet skulle ha en designvinkel. I vårt fall innebär det att vi exempelvis får instruktioner och öns-

kemål från designers om vilka egenskaper materialet vi tar fram ska ha. Vi testar den designdrivna metodiken samtidigt som vi jobbar med hållbara fiber.

Målet är att på sikt skala upp processerna så att alla ska få ta del av upptäckterna.

- Vi har precis tagit fram de för-

sta regenererade fibrerna och de verkar lovande. Det är ganska likt viskos, men ändå inte eftersom det har en bättre miljöprofil.

Det nya materialet har ännu inget namn. Kanske får det bli en namntävling i lokaltidningen vad det lider?

Text och foto: Izabella Rosengren

För att odla bomullen till en vanlig t-shirt krävs det cirka 2700 liter vatten.

Utanför lunchrummet finns en hylla med extra speciella artefakter som de hittat i kärl eller förråd. De röda skorna stod i ett förråd med en lapp där det stod "snälla tjuven ta dessa".

”... det finns en ödmjukhet i huset som är svår att hitta någon annanstans.”

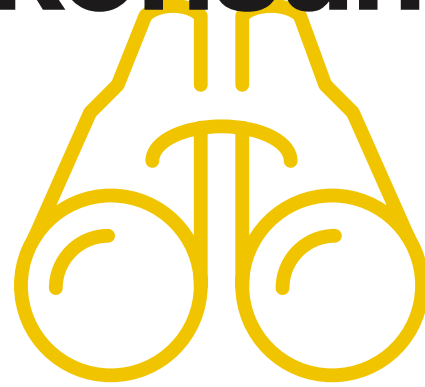
Cristel Palmqvist, vd, och Mats, socialt hjälpmedel för dem som arbetstränar. Det första Mats gör på morgonen är att gå runt och hälsa på alla. De har även försökt att få honom att leverera posten, men utan framgång. Vd:n Cristel brinner för att skapa arbeten för dem som står utanför arbetsmarknaden.

I blickfånget: Henrik Lund - ordförande för Salo

Människan är mer än arbetskraft och konsument

Salo - Sveriges anställningslösas landsorganisation - verkar för att skapa ett samhälle i balans mellan arbete, livskvalitet och miljö. De arbetar både med opinionsbildning och genom att praktiskt hjälpa människor som hamnat mellan stolarna. Deras ordförande Henrik Lund vill se ett paradigmskifte i hur vi ser på människor och vad som är meningsfullt i livet.

Sommaren 2004 satt Henrik Lund tillsammans med några vänner och diskuterade hur arbetsmarknaden såg ut. Efter 90-talets tuffa ekonomiska situation med hög arbetslöshet var trycket på Arbetsförmedlingen hårt.

- Man kan likna det som hände då vid Migrationsverkets problem med att ta emot människor i dag, det är mer fokus på kontroll och att administrera människor, säger Henrik Lund.

Där och då växte idén till Salo, Sveriges anställningslösas landsorganisation fram.

- Vi vänder oss inte bara till dem som är arbetslösa, utan till alla som står utanför arbetsmarknaden. Till exempel sjukskrivna, studerande och deltidsarbetande.

En annan människosyn

Salo är en helt fristående organisation som arbetar för att skapa ett samhälle i balans mellan arbete, livskvalitet och miljö. Målet, säger Henrik Lund är att utveckla samhället och den människosyn som följer med det industrialiserade samhället; att människan enbart är arbetskraft och konsument, eller en kostnad.

- Det handlar också om att inte skuldbelägga dem med en annan syn, utan se att de är människor som definierar verkligheten på olika sätt, och som ser andra saker som är viktiga. Vi måste diskutera det som är viktigt. Politiker pratar, förutom om ökad tillväxt, bara om människan som arbetskraft. Trots att vi vet att det i framtiden inte kommer att fin-

nas lönearbete till alla, på grund av större befolkning och mer maskiner som kan arbeta åt oss. Vi måste hitta andra sätt. En ny fördelningsmodell, en som inte utgår från en negativ människosyn, säger han.

Definitionen av arbete

Ett sätt att kunna förändra arbetsmarknaden är att ändra synen på vad som räknas som arbete.

- I dag definieras det som arbete om man som anställd tar hand om andras barn, men inte sina egna. Vi anser istället att arbete är mer än bara lönearbete. Tar man hand om sin trädgård tar man också hand om moder jord. Det borde man få lön för, säger Henrik Lund.

Han påpekar att politiker från vänster till höger talar om solida-

ritet, frihet, jämlikhet, långsiktig hållbarhet, minskad miljöpåverkan med mera, samtidigt som de ställer sig bakom ett ekonomiskt system som motverkar dessa.

- Det ger dubbla budskap som späder på politikerförakt och alienation, säger han.

Han berättar att Salo förespråkar basinkomst.

- Det är ett alternativ. Det finns forskning som visar att människor som upplever ekonomisk trygghet har större tendens att samverka med andra, säger han. Dagens konkurrensbaserade system motverkar samverkan.

Diskriminering

Organisationen försöker hjälpa de människor som har fallit mellan stolarna, och genom det även visa på behovet av att samverka. Ett exempel var när de tidigare bedrev ett Fas 3-projekt för att ge människor en fristad. Projektet var lyckat.

- Många upplevde en utveckling på olika sätt, både i kompetens och självförtroende. Vi försökte poängtera för Arbetsförmedlingen att ett samarbete behövdes för att hjälpa individerna. Men de var inte intresserade utan de såg oss bara som en förlängd arm. Det ledde till en brytning. Vi kunde inte acceptera att sälja vår själ, säger Henrik Lund.

Henrik berättar att de också jobbar med dagens ekonomiska samhällssystem, som han menar skapar utanförskap.

- Det skapar en strukturell diskriminering och jag har gjort anmälningar till DO. Till exempel att banker vägrar arbetslösa att ta

Foto: SALO

Paradigmskiftet innebär att integrera det goda från vänster med det goda från höger. Då skapas ett generellt trygghetssystem som gör att individen blir fri. Samtidigt kan balansen mellan människan och moder jord öka, förklarar Henrik Lund.

lån, trots att de har aktivitetsstöd. Diskrimineringslagen anser inte att arbetslösa är en grupp men i Europakonventionen om mänskliga rättigheter står det att man inte får diskriminera på grund av "[börd eller] ställning i övrigt". Det ville jag testa, men Diskrimineringsombudsmannen valde att inte ta upp ärendet, säger Henrik.

Balans eller tillväxt

Henrik Lund säger att han hellre pratar om balans än om tillväxt i samhället. Han säger att ordet tillväxt har fått en positiv klang, men att det i själva verket hindrar människor från att må bra.

- Det ekonomiska systemet urlakar samhället på pengar. Konsekvensen blir en ökad arbetslöshet och skuldsättning. Tillväxtekonomin är orsaken till klyftorna i samhället och den gör att egoismen får fritt spelrum.

Om Salo

Sveriges Anställningslösas Landsorganisation - Salo - är en ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden.

Arbetar nationellt genom opinionsarbete, deltagande i debatter och reagera på propositioner och förslag som förstärker utanförskapet för många.

Deltar på lokal nivå exempelvis i manifestationer och stöttar enskilda personer som har problem med myndigheter.

"Myndigheterna inser inte att människor som mår psykiskt dåligt upplever att de inte får den hjälp de har rätt till."

Foto: SALO

Salo kan hjälpa till i kontakten med myndigheter när det behövs, som att ringa samtal, skriva överklagan eller följa med som stöd på möte med handläggare.

Han menar att den räntebärande ekonomin är byggd på att alla pengar från början skapas av krediter. Men om 100 procent är krediter, var kommer pengar till räntorna från?

- Det är ett slags pyramidspel. Både privat och offentlig sektor ska gå med överskott, pengarna måste tas från något och de tas från medborgarna. Vissa blir arbetslösa och andra fortsätter arbeta och ökar skuldsättningen. Från att konsumtionen har varit ett medel för att nå mål har konsumtion blivit målet.

Ger praktisk hjälp

Henrik beskriver Salo som en ö i den ohälsosamma sjön. Där deras främsta uppgift går ut på att hjälpa de människor som håller på att drunkna. Sedan försöker de hitta kanaler till olika myndigheter och aktörer inom civila samhället som kan hjälpa till. De arbetar också för att skapa förutsättningar inom det system som redan finns.

- Vi följer med till myndigheter, ringer runt och hjälper till att till exempel skriva överklagan. Myndigheterna inser inte att människor som mår psykiskt dåligt upplever att de inte får den hjälp de har rätt till.

På Salo utgår de från varje människas behov och situation.

- Vi hjälper dem att förstå systemet och strukturera upp problemet. Vi analyserar om det är individuella faktorer, sociala faktorer, eller till och med formella faktorer. Ofta har man en väldigt tuff situation när man kontaktar oss. Man har dragit ut på tiden, vill inte se att man har ett problem. Men det är mänskligt att inte vilja ha sådana problem.

Tove Lundin

Om Henrik Lund

Familj: Gift med Maria, fritidspedagog. Pappa till tre underbara barn.

CV: Gymnasieingenjör och fil kand inom beteendevetenskap med inriktning på organisation och arbetslivsvetenskap. Erfarenhet av privat, offentlig och ideell sektor. Grundare av Salo.

Specialintresse: Allt som skapar balans mellan arbete, livskvalitet och miljö.

Om att få balans i livet

För den som vill ta tillbaka makten över sitt eget liv och få balans mellan arbete och fritid har Henrik Lund några råd:

Minska kravet på sig själv

Till en början måste man minska kraven på sig själv och sluta vara den duktiga människan som är en duktig konsument och som utför sitt arbete perfekt och hinner med allt. Vi måste inse att arbetslivet inte är detsamma som livet, och att prylar inte definierar oss som människor, mer än på ett ytligt plan.

Göra gott för en medmänniska

Att göra gott för en medmänniska är mycket mer meningsfullt än att ha den nyaste modellen på sin telefon. Den energi som en tacksam människa ger ifrån sig är enorm. Det går inte att värdesätta hur fantastiskt det är. Men att göra skillnad i en annan människas liv, det hinner man ofta inte uppleva i dag.

Vikten av att vila

Vila är en underskattad aktivitet. Istället för arbete och fritid borde vi säga "det professionella livet" och "det privata livet". Däremellan ska man ha balans. Många stressas tyvärr av att vara i stillhet, man är inställd på att "göra" i stället för att "vara".

Meningsfullhet och sammanhang

Vi behöver också fundera över vad meningsfullhet är. Meningsfullhet gör att människor mår bra tillsammans med att begripa sitt sammanhang och kunna påverka det. Många gånger tänker människor: "Jag har ju försökt allt, varför gick det åt skogen?". Man behöver lära sig att förstå samhället. Om man i tanken kan förstå hur samhället fungerar förstår man att man själv kan påverka.

Tänk "vi" istället för "jag"

Det handlar inte om "jag" utan om "vi". Många springer i ekorrhjulet men vågar inte byta arbete. Det påverkar privatlivet, sambon kanske märker att man inte mår bra. Man kanske går åt olika håll, eller riskerar att få konflikter i relationen, på grund av att man är så uppfylld av "jag" och inte "vi". Vi missar ansvaret som var och en har för vi:et.

Förstå att en förändring är möjlig

Vi måste förstå att en förändring är möjlig. Vi har alla ett moraliskt ansvar att hjälpa människor, och det är en fantastisk upplevelse. Vi kan välja att ta ansvar och när människan tar ansvar, både för sig själv och andra, blir det något positivt som leder till utveckling.

Skådespelarna Sverrir Gudnason och Karin Franz Körlof och regissören Pernilla August vid inspelningen av Pernilla Augusts nya film "Den allvarsamma leken" i trakterna kring Åmål.

På Bergmanveckan 2016 - ett samtal med Pernilla August

En varm och tillåtande plats

Foto: Linn Malmén/TT

På Fårö vandrar Ingemar Bergmans ande runt över karga hedar och vidsträckta klapperstens-stränder. Och på Bergmanveckan i juni, när människor från hela världen kommer för att hylla filmkonsten och begrunda mästarens verk, ler han nog lite extra i sin himmel för att han lyckats sätta den lilla magiska ön på världskartan.

Festivalen presenterar även nu verksamma regissörer och filmarbetare från olika delar av världen och det arrangeras filmvisningar, teater, workshops och samtal med hedersgäster. Utvalda Bergmanfilmer visas, ofta i hans egen lilla biograf i närheten av där han hade sin bostad på Fårös nordöstra sida, men också på Bergmancentret som utsetts till filmiskt världsarv av europeiska filmakademien som gav centret utmärkelsen "Treasures of European Film Culture" 2014.

I år var Pernilla August en av hedersgästerna. Hon var inbjuden till festivalen som regissör till en ny filmatisering av Hjalmar Söderbergs klassiska bok *Den allvarsamma leken* som har premiär 9 september på biograferna.

På den rustika träscenen i Bygdgården, mitt på Fårö, sitter Pernilla August och pratar om sin

film. Utanför de fladdrande gardinerna susar salta vindar och det doftar kanelbullar och kaffe. Det är fullsatt till sista stol i det gamla knarrande huset. August berättar att hon i sitt regiuppdrag utgått från karaktärernas inre liv i gestaltningen och på så sätt blir berättelsen tidlös, även om personerna i detta smärtsamma triangel-drama på duken lever i strikt sekelskiftmiljö.

Vilka var då de här tre kärlekstörstande själarna? Vad kan vi lära oss av dem i dag?

- Vem är Arvid? Frågar sig August rakt ut i rummet. En liten paus och en pust av frågetecken svirrar till över våra huvuden innan hon fortsätter.

- Han är ju så passiv, gör inga aktiva val utan låter kvinnorna välja åt honom.

Klassproblematiken blir tydlig. Han tror inte på sin egen kraft. Han har egentligen inte ens tillgång till sig själv.

- Det är han som är problemet! slår August fast med ett litet kort skrätt.

Och Lydia. Den starka passionerade kvinnan. Det tuffa maskrosbarnet som ska klara sig själv. Hon är egentligen född 100 år för tidigt, menar August. Hon är mytisk i boken men framstår i filmen mycket som en kvinna av i dag.

Foto: Linn Malmén/TT

"Den allvarsamma leken" är den tredje filmen som Pernilla August regisserar.

Medan Dagmar, den självutplånande hustrun, står för en sorts initial stabilitet. Men hennes trofasthet blir obarmhärtigt nog hennes fall.

Filmen är till stor del inspelad i Budapest med förhållandevis lite pengar och tid. Men med mycket kärlek insprängt i det kollektiva arbetet. Den är filmad i 4:3-format, ett nästan kvadratiskt format som är ovanligt i dag. Fotografen Erik Mollberg fångar med stor skicklighet och känsla det magiska ljuset och de många närbilderna.

- Erik är så fri i sitt berättande, fastslår August. Han följer skådespelarna och skapar ett lysande, dansande foto.

Filmen är känsligt och vackert

klippt av Åsa Mossberg, som lyckades få ner den från tre timmar och 20 minuter till två timmar.

Mot slutet får hon frågan vad Ingemar Bergman betytt för henne. Pernilla August ler varmt.

- Jag brukar säga att jag har Bergman på ena axeln och Widerberg på den andra.

Hon berättar att Bergman lärt henne att lita på sin intuition. Hans intima sätt att ge regi har lärt henne att både teatern och filmrummet behöver vara en varm och tillåtande plats för att det ska bli bra konst. Mycket kommer av sig själv i en positiv atmosfär. Skådespelare är känslomässigt intelligenta och det gäller som regissör att försöka få samma blodomlopp. Bergman hade en enastående förmåga att överbrygga nervositet hos skådespelarna.

- Som när jag skulle vara med i *Fanny och Alexander* och kom dit jättenervös och rädd. Då startade han med scenen med kuddkriget och vi hade så roligt att snart var all rädsla borta.

Den allvarsamma leken är den tredje filmen som Pernilla August regisserar och anledningen till att hon regidebuterat relativt sent i livet säger hon är att hon varit ensamstående mor till tre barn, vars fäder inte varit mycket till stöd. Det fanns inte tid, helt enkelt.

Nike Markelius

kultur med Nike

Film: Den allvarsamma leken
Regissör: Pernilla August
Producent: Patrik Andersson och Frida Bargo
Premiär: 9 september

Ödesdigra val och kärlek på villovägar

Vi gör våra ödesdigra val i livet. Ett enda litet beslut, några få ord, kan avgöra ett helt liv, kan förändra våra livsberättelser totalt.

När den unge tidningsarbetaren Arvid, tillsammans med vänner, besöker den äldre mannen och hans vackra dotter på skärgårdsön, anar vi redan på ljuset i deras ansikten, nästan starkare än i deras innerliga blickar, var kärleken vill bo. Lydia längtar därifrån och Arvid vet inte hur han ska hantera det hon väcker inom honom. Sen säger han de där ödesdigra orden som förändrar deras historia för alltid. Arbetarvet han bär är tungt, det drar honom ner mot jorden och det lägger fel ord i hans mun. I det ögonblicket har de redan tappat bort sig själva.

I den rikare världen går Lydia målmedvetet genom tillvaron. Hon utför sina äktenskapliga plikter till en början klanderfritt. Hon går med fasta steg mot sin egen gräns, utan att se sig om och med samma tveklöshet tar hon sitt av-

görande beslut. Även om det skapar avstånd till det käraste hon har, så har hon följt sitt hjärta. Hon väljer sig själv. Hon väljer sitt öde. Hon säger ja till sitt eget liv.

Men Arvids steg är svagare, hans blick har mörknat. Tunga hänger gardinerna framför hans fönster. Dagmar valde ut honom, tog honom i handen och ledde in honom i sitt liv. Och larmet från omvärlden var så högt att han inte hörde sina egna inre röster. I korta ögonblick av lycka kan han lägga sig till rätta i den varma undergivna kvinnans armar. Men så länge kärleken är på villovägar sjunger den sina vemodiga sånger i den vilsnes själ ända tills han tar mod till sig att finna den igen. Arvid lockas ut och in i passionens eldar och vilken väg han till slut än väljer, så sviker han.

På sin dödsbädd undrar Arvids pappa om det är möjligt att vara lycklig. Frågan är i allra högsta grad relevant. Men den är också relativ. För lyckan kan förstöra livet för dig. Och för andra.

Nike Markelius

Sverrir Gudnason och Karin Franz Körlof spelar huvudrollerna i filmatiseringen av Hjalmar Söderbergs klassiska kärleksroman.

Nike tycker:

Joan Baez är ett föredöme i USA

Jag är djupt oroad över den politiska utvecklingen i USA. Republikanernas kandidat står för en förfärande omvälvning av grundläggande värderingar som påminner starkt om Hitlers metoder. Joan Baez är en stark kulturell kraft som rest sig upp för att bekämpa denna ondskas. Vi behöver många som följer hennes exempel, innan det är försent.

Foto: Majla Suslin/TT

Sångaren Emil Jensen är en av årets sommarvärdar i P1.

Nike tipsar:

Emil Jensens sommarprogram

Klokt och berörande. Emil Jensen är en sällsynt begåvad ordkonstnär som förmedlar berättelser om syskonskap och sorg, politik och lyrik, med både träffsäkra rim och en stor portion humor. Finns på sr-play.

Jensen är aktuell med turné och nytt album i höst.

 DJURRÄTTSSALLIANSEN

PRESENTERAR STOLT

Äntligen
tillbaka i
Stockholm

VEGOMÄSSAN

3 SEPTEMBER KL 10-18 NACKASTRANDSMÄSSAN STOCKHOLM

SPÄNNANDE UTSTÄLLARE / SMAKPROVER / VEGANCAFÉ
INTRESSANTA FÖRELÄSNINGAR / KÄNDA VEGOPROFILER

Sveriges
största
vegoevent!

Köp din
biljett på
billetto.se

LÄS MER PÅ
VEGOMASSAN.ORG

 [FB.COM/VEGOMASSAN](https://www.facebook.com/VEGOMASSAN)

Sveriges största
VEGAN FOOD
TRUCK COURT

VEGOMÄSSANS PREMIUMUTSTÄLLARE

Plantf

VEGO

VEGOURMET
det medvetna matmagasinet

Nu söker vi ledarskribenter till Syre Göteborg

Vill DU syresätta Göteborg?

Är du hemmastadd i eller nära Göteborg med ett stort intresse för de lokala samhällsfrågorna?

Är du en vass skribent och opinionsbildare?

Vill du se både ett frihetligt grönt Göteborg och en frihetlig, grön värld?

Tycker du att människors frihet att forma sina liv som de vill är lika viktig som en radikal fördelningspolitik?

Föredrar du basinkomst framför arbetslinjen?

Anser du att det krävs stora livsstilsförändringar som går bortom tekniklösningarna för att rädda planeten?

Ser du oändlig ekonomisk tillväxt i en ändlig värld som en vansinnig idé?

Får allt snack om gröna jobb dig att vilja skriva en text om att en annan värld är möjlig?

Blir du skrämmd av att värnplikt/samhällstjänst återigen har börjat diskuteras seriöst?

Anser du att varje människa bör ha en oinskränkt rätt att bosätta sig i vilken del av världen och vilket land de vill?

Tycker du regeringens nya flyktingpolitik och försäljning av Vattenfalls kolgruvor är oförlåtliga?

Anser du att det är orimligt att ställa högre krav på flyktingar än på svenska medborgare och att ge dem hårdare straff om de blir dömda för brott?

Får du lust att bränna en svensk flagga när politiker pratar om svenska värden?

Ser du hellre att en kulturell mångfald blomstrar än en assimileringspolitik?

Anser du djur har rätt att finnas till bara för sin egen skull utan att nyttjas, utnyttjas och dödas av människor?

Vill du se en politik inriktad på skademinskning istället för nolltolerans mot droger?

Då kanske du är den vi söker.

I april förra året startade vi Sveriges första frihetliga gröna samhällsmagasin. Ett magasin för alla som vill se ett demokratiskt, fritt, solidariskt och hållbart samhälle bortom tillväxtdogmer och arbetslinjen.

Nu är vi redo för nästa steg, att syresätta Göteborg.

Därför söker vi nu 2-4 lokala frihetligt gröna ledarskribenter i Göteborg för ett regelbundet frilanssamarbete (betalt per artikel).

Är du intresserad, skicka en ansökan till:
lennart.fernstrom@tidningensyre.se och
malin.bergendal@tidningensyre.se.

Ansökan ska innehålla:

- en presentation av dig själv och vilka politiska frågor som intresserar dig mest

- två lokala provledare på 3000 tecken

- andra texter som du har skrivit, i första hand opinionstexter

- en beskrivning av var du står ideologiskt

- om du svarar ett klart ja på allt ovan eller tvekar/svarar nej på något

- minst tre exempel på texter under Glöd som du håller med om och minst tre som du inte håller med om. Det får gärna vara ledare, men andra glödtexter går också bra.

Vi söker framförallt, utifrån de ansökningar vi redan fått, skribenter av icke-manligt kön, men alla är välkomna att söka. Vi behandlar ansökningarna löpande och senast den 26/8 hoppas vi vara helt klara med tillsättandet.

Gurka, rädisor och persilja går bra att fräscha upp med kallt vatten. Sedan kan det bli en sådan här god sallad.

Rädda maten i sommarvärmen

Vi slänger bort massor med mat varje år. Till stor del handlar det om sådant man ändå inte äter, som bananskal, kaffesump och avokadokärnor. Men så är det de glömda gurkorna, den slokande salladen och det överblivna riset ...

Naturvårdsverket har räknat ut att 35 procent av all mat vi slänger hade kunnat användas. Men hur gör man då med mat som inte ser så kul ut längre fast den kan ätas? Och hur får man den att hålla längre i sommarvärmen? Här är några tips.

- Sallad håller längre om du lägger den på ett fat med vatten. Med lite plast över blir det ännu mer effektivt. Använd hellre en påse som du ändå har haft till något annat än att köpa gladplack som slängs efter en användning. Om salladen redan har börjat sloka kan du lägga den i isvatten en timme, så blir den fräsch igen. Samma sak funkar med rädisor, rättikor och pepparrot.
- Gurka som har blivit mjuk blir också bättre av en stund i isvatten, men den behöver bara ligga en halvtimme i vattnet. Du kan få gurkan att hålla längre med lite plast runt ändarna - återanvänd, som sagt.
- Om dill, persilja och andra kryddörter börjar se ledsna ut, kan du skära av en del av stjälken och ställa dem i vatten. Ta varmt vatten till dill, kallt till persilja och annat.
- Bröd håller sig färskt längre om du lägger ett halvt äpple i brödlådan. Om du lägger dit en halv potatis också motverkar det mögel.

Pressad citron ingår i många maträtter, men oftast inte hela citronen. Låt inte halva citroner ligga tills de är bortom all räddning. Pressa dem istället och frys in saften som iskuber som sedan kan bli citronvatten eller ingå i en lemonad.

Malin Bergendal
Källor: Svenska Dagbladet och Land.se

Återvinn garnet

En trasig stickad tröja i ett skönt material eller en vacker färg behöver inte sluta i soporna. Du kan repa upp garnet och sticka eller virka något nytt av det.

Så här gör du:

- Sprätta upp sömmarna med en sax eller en sprättkniv.
- Ta tag i en garnände och börja nysta. Det ska gå så långsamt som möjligt. Annars kan det bli knutar på garnet.
- Nysta garnet i en härva, alltså mycket lösare än ett nystan.
- Tvätta det för hand i ulltvättmedel, eller skölj av om du tycker att det räcker. Gör det även om garnet är rent, eftersom det är krulligt och svårt att virka eller sticka med annars.
- Låt garnet torka och nysta upp det till nystan.

Källa: billigt-garn.net

Du kan repa upp garnet och sticka eller virka något nytt av en trasig stickad tröja.

Foto: Morguefile

Snott från Stickan Mylfalk.

Snott från De va roligt

VI ÄREMOT RÖSTRÄTT FÖR MÄN DÄRFÖR ATT:

1. Mannens plats är i armén.
2. Ingen verkligt manlig man kan tänka sig att avgöra någon fråga på annat sätt än att slåss om saken.
3. Om männen skulle börja använda fredliga metoder skulle kvinnorna sluta se upp till dem.
4. Männen skulle förlora sin charm om de blev utanför sin naturliga sfär och intresserade sig för annat än parader och uniformer.
5. Män är alltför känslomässiga för att rösta. Detta visas inte minst av deras uppförande vid fotbollsmatcher.

Ur en feministisk pamflett
av Alice Duet Miller
från 1915

Snott från Skärgården.

Pokemon Go – underrättelseoperation från CIA?

Av Robert Eklund, 2016-07-20
robert.eklund@nordfront.se

ÖVERVAKNINGSSAMHÄLLET. Rapporter om det nya succéspelet Pokemon Go gör gällande att CIA ligger bakom spelet.

Så har du hoppat på tåget med det virala succéspelet gör du nog klokast i att skyndsamt avinstallera spelet och istället göra något vettigare av ditt liv, exempelvis engagera dig i Motståndsrörelsen och därigenom bekämpa det globala övervakningssystemet istället för vara en del av det.

Snott från Inte rastist men.

Skulle du vilja att din mor hade en son som såg ut så här? Världens just nu sämsta hårdrocksgitarist, Angus Young. Gör det han kan bäst: hoppar som en skalled rätta på scen. Bild: Audi Leor

Den värsta skit jag hört

AC/DC
Göta Lejon, Stockholm

Jag är inte 16 år. Jag har ingen AC/DC-tröja. Jag dricker inte öl. Inte ens offentligt och jag brukar inte kasta ölburkar i mörka konserter. Jag läser inte Fj. Aktuellt. Jag vill inte spela gitarr

som Angus Young – eftersom jag spelar bättre än han. Och jag önskar inte att min kuk var längre än skrugaren Brian Johnsons trådkäla mikrofon.
Jag var nog fel person för det här uppdraget.
AC/DC är den värsta skit jag sett och hört.
De är ett i grund och botten helt odugligt hårdrockband som döjer

sina brister i en fasansfull volym. Det handlar om hård, iskall sex – långt borta från att ligga i en säng med någon man tycker om. Och publikens reservationslösa beundran stinker.
Tro mig: i jämförelse är Kiss ett jätteband.
De har i alla fall litet humor, rök och bomber.

Arne Norlin

Snott från Aftonbladet och Johan Svensson.

Välkomna till Mariakyrkans PokeStop!

Passa gärna på att gå in i kyrkan och stanna upp en stund. Tänd ett ljus och be en bön innan du fortsätter. Glöm aldrig att du är älskad av Gud!

(Men tänk på att inne kyrkorummet gäller Magnus Ladulås lag om kyrkofrid från år 1280 som säger att ingen får fångas eller anfallas i en kyrka. Den gäller även för pokemons!)

Snott från Mariakyrkan Växjö.

Snott från Aftonbladet och Rocknytt.

Led Zeppelin är en bluff!

LED ZEPPELIN
Tennishallen, Stockholm

Led Zeppelin är ett uselt popband.

Alla är så ivriga att få vara solister. Därför spelar de så högt att det inte längre är musik – utan bara ljud någonstans vid smärtgränsen.

Robert Plant är vacker – men en dålig sångare. Page, Jones och Bonham är däremot inga dåliga musiker. De har bara förletts att

tjäna pengar fort och snabbt på det som går bäst just nu – hård rock (oväsen) med erotiska övertoner.

Att se Led Zeppelin uppträda är som att se hela popvärlden i en narspegel. De är så utstuderade och överdrivna att det är märkligt att deras fans inte genomskådar dem.

De kan aldrig bli annat än en ersättning – för klokare och vackrare musik.

Led Zeppelin är en bluff.

ARNE NORLIN

AB 7/3-73

Snott från Avigsidan.

Nanna Johansson

Hur man botar en feminist

I april förra året startade vi Sveriges första frihetliga gröna samhällsmagasin. Ett magasin för alla som vill se ett demokratiskt, fritt, solidariskt och hållbart samhälle bortom tillväxtdogmer och arbetslinjen. I våras gick vi vidare och kompletterade fredagens pappersmagasin med en digital nyhetsutgåva på tisdagar.

Nu är vi redo för nästa steg, i september startar vi Syre Göteborg.

Hjälp oss syresätta Göteborg

Syre Göteborg blir en tidning för alla göteborgare som vill förändra världen. En tidning med fokus på samma samhällsfrågor som Syre men utifrån ett lokalt perspektiv.

Syre Göteborg kommer att ta upp vad som händer såväl globalt som i Sverige, men det absolut största fokuset kommer ligga på Göteborg. Det blir göteborgsk Ledare, Debatt, Radar, Zoom, Energi, kalendarium och mycket mer.

Syre Göteborg blir den första i en serie lokala frihetligt gröna Syre som kommer att starta de närmaste åren.

Vill du hjälpa oss i den satsningen tecknar du både en prenumeration till dig själv (oavsett var du bor) och/eller ger bort en prova-på-prenumeration till några göteborgsvänner. Bor du inte i Göteborg men stödjer vår lokala satsning genom en prenumeration kan du flytta över den till din lokala Syre när den startar.

Syre Göteborg kommer att fungera lika bra själv som tillsammans med Syre. Är du mest intresserad av det lokala prenumererar du på Syre Göteborg. Vill du helst läsa om det globala väljer du Syre. Men vill du ha både lokalt och globalt så väljer du båda och får dem tillsammans på fredagar.

Teckna en prenumeration på Syre Göteborg nu så är du med från starten. Som vanligt väljer du själv pris.

Skickas till (inget porto behövs):
Syre c/o Mediehuset Grönt
Svarspost
20664138
110 04 Stockholm

Namn:

Mejl:

Telefon:

Gatuadress:

Postnummer:

Ort:

Per månad (4 nr)/autogiro:

☐

Reducerat 30 kr

☐

Ordinarie 55 kr

☐

Stöd 80 kr*

☐

Jag vill ha tidningen på papper

Ett år (50 nr):

☐

Reducerat 350 kr

☐

Ordinarie 650 kr

☐

Stöd 950 kr*

☐

Jag vill ha tidningen digitalt

Ge bort Syre Göteborg till en vän

Namn:

Mejl:

Telefon:

Gatuadress:

Postnummer:

Ort:

Prova på en månad:

☐

Reducerat 30 kr

☐

Ordinarie 55 kr

☐

Stöd 80 kr*

Ett år (50 nr):

☐

Reducerat 350 kr

☐

Ordinarie 650 kr

☐

Stöd 950 kr*

Vill du ge bort till fler mejla till prenumeration@tidningensyre.se eller skicka med ett separat papper med uppgifter om namn, adress, telefon och mejl, samt vilken sorts prenumeration.

* I stödprenumerationen ingår även Tidningen Syre på tisdagar och fredagar.

Konsert i Warszawa på Världsongdomsdagen den 21 juli i år. Sanni Gerstenberg vill ge ungdomar från till exempel Sverige och Ryssland fler chanser att träffas och lära känna varandra.

Läsarnas:

Rysskräcken – nej tack

När människor träffas bryts deras misstankar och rädslor för varandra ner. Det har Sanni Gerstenberg, själv född i Tyskland, egna erfarenheter av som hon delar med sig av på Läsarnas. Har du tankar, idéer, texter eller bilder som du vill sprida till Syres läsare? Skicka dem gärna till Läsarnas! Adressen är malin.bergendal@tidningensyre.se.

Foto: Czarek Sokolowski/AP/TT

Min första livs levande ryss träffade jag i Paris när jag var 25. Det var i början av 1970-talet. Han hette Boris och var utbyteslärare på ett gymnasium. Det var också min tyska studiekamrat som jag var på besök hos. Boris skulle komma förbi efter skolan på en kopp te. Så nervös jag var inför detta möte med en ryss! Tysklands skuld till hela andra världskriget vilade på mina axlar.

Dessutom var det Breznev-tiden, kalla kriget, några år efter Praginvasjonen ... Allt jag minns från träffen var att Boris bredde ut sig om den ryska litteraturen och själen, egentligen mycket lik den tyska, enligt honom. Inga hatkänslor, ingen revanschism! Vi måste lära känna varandra, mötas, gick budskapet ut på. Det var för drygt 40 år sedan.

Handelsavtal främjar kontakter men bryter inte ner människornas rädslor och misstankar. 1957 bildades den Europeiska Gemenskapen (EG) med Frankrike, Tyskland, Italien, Benelux. När vi bilade genom Frankrike sommaren innan och sökte övernattningsställen blev vi flera gånger kallade för "boches": ingen sovplats för tyskar, hotellet är fullbokat.

Förhållandena ändrade sig. Mellan 1964 och 1966 var jag tre gånger i Frankrike på en tiodagars kurs - "Lär känna Frankrike" (Connaissance de la France). Engagerade franska ledare hade hand om oss drygt 20 unga människor från båda länderna. Vi skulle bekanta oss med trakten genom att umgås med varandra, var målet.

Dessa kurser organiserades runtom i Frankrike och Tyskland, finansierade av två statliga institutioner för ungdomsutbyte, Deutsch-französisches Jugendwerk (DFJW) respektive Office Franco-Allemand pour la Jeunesse (OFAJ).

Institutionerna bildades efter att Frankrike och Tyskland hade slutit sitt vänskapsavtal samma år 1963. På förmiddagarna fick vi uppgifter som till exempel att gå ut i små grupper och intervjua folk. Utrustade med en liten bandspelare samt block och penna som redskap. Långt ifrån alla var språkkunniga. Det gällde att vara påhittig och orädd! På eftermiddagen gjordes det utvärderingar och utflykter till jordbrukare, fabriker eller sevärheter. Sedan dansade vi halva natten, allt från foxtrot till boogiewoogie och bourrée.

DFJW och OFAJ finns ännu. På en bild från

50-årsjubileet syns ungdomar i t-shirtar med texten "Kom ihåg, fira, gestalta framtiden" på ryggen.

Varför kan inte svenska och ryska ungdomar träffas? Det måste vara möjligt att gå förbi vis-sa politiskt ansvarigas rysskräck!

I mars i år bildades Svensk-ryska vänskapsföreningen. Sedan tidigare har 25 ryska städer en vänort i Sverige, enligt föreningens hemsida. Vänortsrelationer är sköra, engagerade personer behövs som håller dem vid liv. I Sverige har SIDA:s Internationella Centrum för Lokal Demokrati (ICLD) vaknat, Sveriges kommuner och landsting är huvudman: Ekonomiskt stöd för samverkansprojekt med Ryssland kan sökas.

- Intresset för programmet har varit stort, både svenska och ryska tjänstemän är nostalgiska över tidigare samarbeten mellan länderna, meddelar ICLDs medarbetare.

Rysskräcken - nej tack! Läs till exempel Svetlana Aleksijevitjs *De sista vittnena* för att förstå bättre.

Sanni Gerstenberg

Svensk-ryska vänskapsföreningen: www.svensk-ryska.se
Internationellt Centrum för Lokal Demokrati: www.icld.se

REPE-
RA OCH
REPE-
RA OCH
REPE-
RA OCH ...

SHURRIGT
I HAGEN
ELLER SAM-
STANDA RÖSTER

FINNS UNDERST FÖR
BALANSENS SKULL
SÅ INTE BÅTEN
KÖR OMKULL

BÄTTRE
EN BIT I
HANDEN
ÄN EN MILJARD TON
TILL PPF/EHP

NÄR TAKET
RAMLAR NER

SIGNAL-
SAMLARE

SÖKER BONDE

SKOGSBAGGE

PREFIX

VANDAL-
GOJAN PÅ
NYA ZEE-
LAND

MEDE MYCKET

REPE-
RA OCH
REPE-
RA OCH
REPE-
RA OCH ...

FÖR-
ENAR
NYTTA
MED
NOJE

EN MAN I
EN BOK

SAMLAR
SVANEN LUF-
T OCH VÄRME I
MED EN FLAKT
AV POES!

KAN EN
ÖNSKAN
SLÅ, KAN
DU SLÅ
EN SPIK,
KAN DU
SE, MEN
BARA
UTIFRÅN

INGÅR
JAG I

UPPHÖR
NÄR MAN
SLUTAR
SKJUTA

TUTAR
DOVT I
VASSEN

ALAN
BAKOM
TESTET

KOMMER
MED TIDEN

TERROR-
GUDRUN

VIND
INNE

KREVERA

FÖREÄNAR
BJÖRKLUND
OCH MYRDAL

INOMT | BE-
TECKNAR DET
EN UVULÄR
TREMULANT

TJEJ

JORD
I RANA

KÄRLEKSFULL MEN
OCKSÅ SMARTSAM

ÄR VÄL
TAL MED
MÅNGA
SIFFROR
OCH INGA
DECI-
MALER

MÄTT
SOM
KAN
PASSA
FÖR ATT
MÄTA EN
MASSA

DISPO-
NERA

SÄLJER
VÄRMEKÄNS-
LIGA PINNAR

SKÄNSK SKIT

STRUMPAN
ELLER RUM-
TIDVÄVEN

RENA TROLLERIET

ARBETSLINJENS BARNDOM

GENOM-
LIDS

TECKNAD
KORV

FÖRA
FRAM

SOM KAFFET

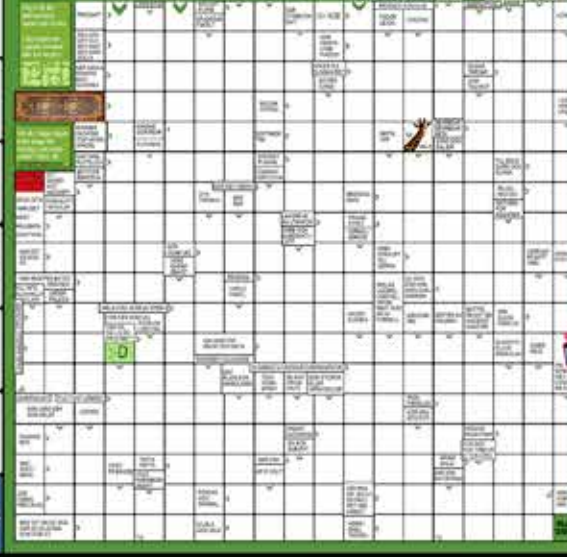
SKJUTAS UPP

MEDE DITT
MEN INTE
MITT

OFTA
BAKOM
GALLER

MALIN
BERGENDAL
2016

Facit
till förra
korsordet

Du missade väl inte tisdagstidningen?

För den fördjupade diskussionen och rapporteringen är ett pappersmagasin till helgen utmärkt. Men för de snabba nyheterna och de snabba kommentarerna är en gång i veckan för gles. Därför startade vi i början av april med digital tisdagsutgivning av Syre. Det innebär att du nu får Syre på papper på fredagar och den digitala utgåvan på tisdagar. Du hittar tisdagens tidning på: tidningensyre.se/nummer

Glöd – Ledare
Mattias Gönczi

Övervakningen följer oss in i framtiden

”... om vi lärt oss något av hösten och våren så är det att politiska förflyttningar går fort.”

tidningensyre.se/nummer

Glöd – Debatt
Kvinnor för fred och frihet, KFF, Laholm:

Stoppa kärnvapnen

”Den första atombomben fälldes den 6 augusti 1945 över Hiroshima. Allt sedan dess har freds rörelsen i hela världen kämpat för att förbjuda dessa allt liv utplånande kärnvapen. I dag finns det 16 000 kärnvapen varav 2 000 kan avfyras omedelbart.”

Glöd – Debatt
Ronya Pyyaho:

Välj din mat med hjärtat

”Föreställ dig att du är ett av de djur som hålls för matproduktion i Sverige. Föreställ dig att du är en helt vanlig gris på en svensk uppfödning. Du föds på betonggolvet i en liten box ...”

Radar – Nyheter

Statens överklagan om romregister till domstol

I slutet av juni överklagade justitiekanslern domen från Stockholms tingsrätt som fastslog att elva romer skulle få 30 000 kronor i skadestånd för etnisk diskriminering.

Vatten riskerar bli bristvara i Sverige

Nya siffror från SMHI förutspår minskade grundvattennivåer i Sverige i takt med globala klimatförändringar. Rekordlåga nivåer sommaren 2016 tycks ha gett en fingervisning om vad som kan vänta.

Turkiet hotar säga upp flyktingavtal

Turkiet kommer att säga upp flyktingöverenskommelsen med EU om inte unionen ger turkiska medborgare visumfrihet senast i oktober, enligt landets utrikesminister.

Tiotusentals flyr nya strider i Sydsudan

Sydsudans stridande parter under inbördeskriget slöt fred för knappt ett år sedan men nu har konflikten blossat upp igen. Tiotusentals människor, mest kvinnor och barn, har flytt till grannlandet Uganda och biståndsorganisationer talar om en svår humanitär situation. Samtidigt har tidigare rebellredaren Riek Machar nu avsatts för andra gången från sin post som vicepresident.

Foto: Isaac Biliy/AP/TT

Av de flyende är 90 procent kvinnor och barn.

Olika utsikter för världens mangroveskogar

I Florida har mangroveskogarna migrerat norrut i takt med varmare medeltemperaturer. Med det kommer ett unikt ekosystem som säkrar biologisk mångfald, men är även ett kvitto på att planeten överlag blir varmare.

Vilda djur på cirkus förbjuds i Dublin

Förra veckan röstade stadsfullmäktige i Dublin, Irlands huvudstad, för ett förbud mot vilda djur på cirkus, enligt Djurens rätt. Nu uppmanas Irlands jordbruksminister att följa exemplet och införa ett förbud i hela landet.

Tyskland riskerar tappa fart i energiomställningen

Beroendet av brunkol utgör den största utmaningen i den tyska energiomställningen med en övergång till en koldioxidsnål ekonomi.

Diskrimineringslag skrivs in i avtal

Som en del av fredsavtalet i Colombia ska kvinnor och hbtq-personer ges ökade rättigheter och uppmuntras mer att delta i politiken. Om Colombia skriver under fredsavtalet för att få ett slut på det långa inbördeskriget, kommer kvinnor och hbtq-personer att få fler sociala rättigheter, enligt ett utkast.

Dom i El Salvador innebär slutet på amnesti

El Salvadors högsta domstol har beslutat att ogiltigförklara lagen om amnesti för brott begångna under inbördeskriget 1980-1992.

Radar – Veckan i bild

Syre ger dig veckans nyhetshändelser i bilder.

Zoom

Västpapua utmanar Indonesien på söderhavsmöte

Indonesiens politiska och ekonomiska kontroll över Västpapua har sedan 50 år präglats av brott mot mänskliga rättigheter och brutal krigföring mot befrielseörelsen. Regeringen i Jakarta har nu allt svårare att tysta den breda västpapuanska koalitionen - ULMWP - som har bestämt sig för att med politiska medel vinna självständighet åt Västpapua. I söderhavsregionen Melanesien har ULMWP redan fått en del politiskt stöd.

”Oavsett vad som händer kommer vi att behålla lugnet och inte hänge oss åt våld. Världen ser på och är sannerligen imponerade och stöder vår fredliga kamp för frihet.”

Energi – En syl i vädret

Ayn Rand, Gud och konsten att sätta ett komma

Att sätta komma på rätt ställe kan göra texten tydligare, och på fel ställe kan det lätt bli tvärtom. En syl i vädret ger vägledning.

Hade författaren Ayn Rand barn med Gud?

Energi – Syre tipsar

Full fräs i avloppet

Stopp i avloppet går att fixa utan frätande kemikalier. Ofta räcker det med bikarbonat, ättika och salt. Om det är en riktigt hård propp kanske du ändå behöver propplösare, men prova de här metoderna först ...

Krönika –

Ingemar E. L. Göransson

Vi lever i ett nytt 1300-tal

”Det tog 300 år innan kapitalismen fick sitt verkliga genombrott. Den relevanta frågan blir då vilket genombrott som väntar vår värld i framtiden?”

Ingemar E. L. Göransson
författare och gästkrönikör i Syre

Demonstrationsrätten är kraftigt inskränkt i Västpapua, den indonesiska militära närvaron är stark och att hissa den västpapuanska flaggan som kallas Morgonstjärnan är ett brott.

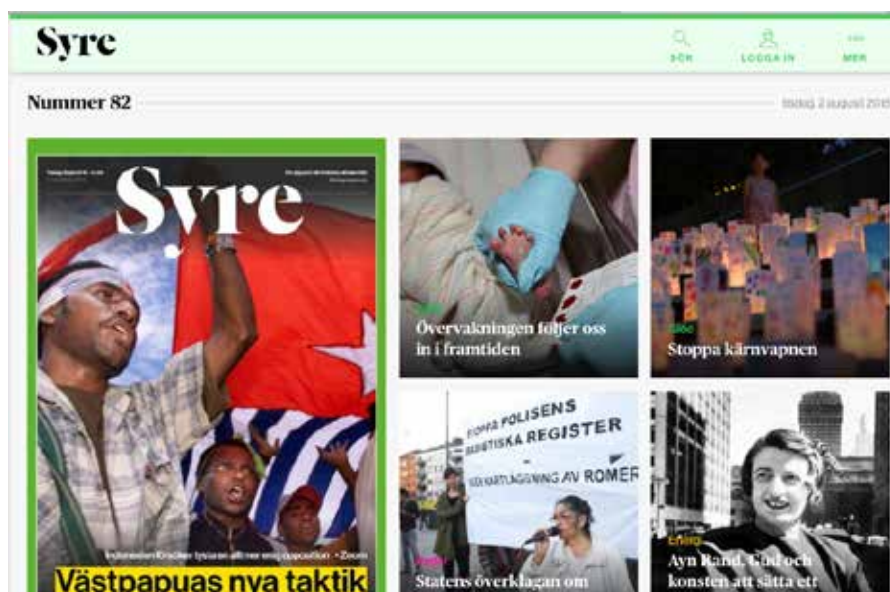
Så här läser du tisdagstidningen

Du läser alla artiklar som puffas för på detta uppslag på tidningensyre.se/nummer.

Som prenumerant ska du ha fått ett mejl av oss i tisdags kväll. Om du inte fick ett mejl med länk för att skapa logg-in trots att du är prenumerant kan det bero på någon av följande saker:

- Det har filtrerats till din skräpkorg. Kolla om det ligger där och markera att liknande framtida mejl inte ska hanteras som spam.
- Vi har inte din mejladress eller den mejladress vi har är fel. Mejla dina uppgifter till: prenumeration@tidningensyre.se så fixar vi det.

Du skapar som prenumerant ett konto genom att gå in på <http://tidningensyre.se/lostpassword>. Fyll i din e-postadress så får du, om adressen finns i vårt register, ett mejl där du bekräftar det nya kontot. Fungerar inte det - se punkten ovan.

tidningensyre.se/nummer

Glöd - Maria Wetterstrand

Olja, pengar och makt

Jag sitter i publiken på en konferens. För en gångs skull i publiken. Vanligen brukar jag mer prata än lyssna, så det är en hälsosam och skön omväxling. På scenen sitter en bloggare från Bangladesh, som tvingats fly till Sverige efter att flera frihetliga bloggare mördats och han själv fruktat för sitt liv. Hans historia är intressant, om hur Bangladesh förvandlats från ett sekulärt land, med en grundläggande acceptans för olika religioner till ett land som allt mer förföljer icke-muslimer, som honom själv.

Därefter tar intervjun plötsligt en annan vändning. "Jag vill se fler elbilar. Det borde västvärlden satsa på", säger bloggaren. Kopplingen känns inte helt glasklar. Men han får utveckla resonemanget och jag uppfattar det ungefär så här: Oljan är den stora inkomstkällan för länder som Saudiarabien. Med oljepengarna köper de sig stort inflytande i regionen. Även i Bangladesh. Många får sin utbildning i moskéer finansierade av Saudi. Dessa lär ut en viss typ av islam, som bidrar till intolerans och islamistiska strömningar.

Jag kan inte bedöma huruvida hans analys är korrekt av just oljepengarnas inverkan på Bangladeshs politiska utveckling. Däremot är jag säker på att han har en poäng i att oljefrågan är en underskattad politisk fråga ur ett ekonomiskt och politiskt maktperspektiv. Förutom Mellanöstern gäller detsamma i det för oss mer närliggande Ryssland.

År 2015 bildades ZEV, Zero-emission vehicle alliance. Det är en sammanslutning av länder och delstater i USA som skriver under på ambitionen att enbart sälja utsläppsfria bilar senast år 2050. Nederländerna vill se ett förbud mot bensin- och dieslbilar redan 2025. Norge (!) har samma målsättning. Indien diskuterar 2030 och liberaldemokraterna i Storbritannien driver på för ett motsvarande stopp 2040.

Med tanke på den tekniska utvecklingen kan det faktiskt bli verklighet mycket snabbare och på många fler ställen, oavsett vad politikerna beslutar. Olja ersätts dessutom för el- och uppvärmn-

ingsändamål och alternativ tas fram till oljebaserade plaster.

När oljan fick sitt genombrott förändrade det världen. Inte bara tekniskt, utan också ekonomiskt och maktpolitiskt. Om efterfrågan på olja minskar dramatiskt kommer det också att förändra vår värld.

Huvudskälet i dag till att minska oljeberoendet är att det påverkar klimatet. Den ekonomiska och maktpolitiska frågan diskuteras betydligt mer sällan.

Jag har tänkt en hel del i de banorna redan innan jag hörde bloggaren från Bangladesh. Nu väckte hans uttalande tankarna hos mig igen. Att Isis finansieras åtminstone delvis med oljepengar tycks tveklöst. Sverige importerar främst från Ryssland och är mer oberoende av Mellanöstern än många andra länder är. Men helt klart är att mycket oljepengar understödjer verksamheter och stater som vi egentligen inte vill stödja.

Att minska beroendet av olja kan alltså mycket väl vara en viktig spelpjäs, inte bara i klimatfrågan utan också maktpolitiskt.

Jag älskar hösten och den är snart här.

Jag älskar sommaren och den är snart slut.

Maria Wetterstrand
grön samhällsdebattör
före detta språkrör för MP
fristående krönikör för Syre